

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona
 Egy hónapra 2 k 40 f

ÁRADI ÉRTESÍTŐ:
 Helyi és külföldi hirdetések 30 fillér
 Helyi és külföldi közlések 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 857

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök augusztus 8

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Sándor püspök.
- Az Aradi Ipar- és Népbank ügye.
- A makacs képviselő.
- Háborús hangok. Irta: Németh Péter.
- Reformok a vágóhídon.
- A báróné gyermekei.
- Negyvenezer koronás család.
- Felfüggesztett megyei főjegyző.
- Az elmaradt lakodalom.
- A véres bőrönd.
- Amiről beszélnek.
- Károlyi Gyula főispán marad.
- A véres kultúra.
- A lövöldöző pópa.
- Veszedeelmes rablókaland.
- Tárca: A tizedik évfordulón. Chavette rajza.

Sándor püspök.

Arad, augusztus 7.

Vértanu-halállal kiszendedett Gellért csanádi püspök egyházmegyéjének a jelenben való főpásztora, Desseffy Sándor pénteken ünnepi meg pappá avatásának ötvenedik évfordulóját. Az ünnep öröme, tömjénfüstje, disze csak az ő híveinek jut ki; övé, a hajlott kor szenvedéseit viselő emberé csak a csöndes imádság és az évtizedekből kirajzó, szelid visszaemlékezések. Az ünnep, amely az ő félszázados pásztorkodását koronázza, a valóságban az egyházmegye ünnepe, amelynek hódolását is félve bocsátják a távolban levő püspök betegszobájába elé, nehogy az örömmel izgalma káros hatás-

sal járjon. Olyan ünnep ez, amely nem a személynek kultusza, nem a hiuságot élteti és nem érdemek jutalmazása: olyan ünnep, amelynek az erkölcsi tartalma adja meg a fényt, s azt az erőt, amely az örvendezőket és lelkesülőket toborozza.

Sándor püspök jubileumát bensőséggel ünneplik a csanádi egyházmegyének római katolikusai. De a harangszó, amely ezen a napon a templomok csucsairól kondul, nemcsak az ő egyházának fiait emlékezteti az ő személyére. A püspöki hivatás csak az egyház mezőire terül, de a körülmények alakulása annak más szerepet is juttat. A püspök, százezrek hitéletének vezetője, önkéntelenül irányítója lesz azoknak a társadalmi, nemzetiségi és politikai életben is. És ez teszi a püspök jubileumát nemcsak az egyháznak ünnepevé, de általános érdekű, mindenkire tartozó eseménynyé.

A katolicizmusról, a maga nemzetköziségében is, el nem vitathatni, hogy finom érzékkel alkalmazkodik a nemzeti célok, állami érdekek felé. A csanádi egyházmegyében a katolicizmusnak nagy magyarosító hivatása akadt. Az egyházmegye területének nagy része, a Bánság tulajdonképpen német lakókból áll. Hitbuzgó emberek, de a hitbeli konzervativizmusoknál nem kisebb a ragaszkodásuk az öröklött idegen nyelvhez. Tulzás lenne azt mondani, mintha a bánsági katolikus svábok valami rohamosan magyarosodnának, de az már igazság, hogy ezeken a né-

metajku rétegeken erőteljesen pattantak vissza azok a kísérletek, amelyek bennük a magyarsággal szemben szervezkedő, nemzetiségi öntudatot akartak fölébreszteni. A délvidéki pángermán mozgalmak komolyan nem vehető tüntetések maradtak s a bánsági svábok nem voltak rávehetőek, hogy az ország határain túl levő németességgel érdekszövetségbe menjenek. Ebben már része van az ő papjainak, a mely Desseffy Sándor ujjmutatása szerint működött. Hibáztathatjuk, hogy a népnek a pap legyen minden téren az irányítója; de ha ez az irányítás jó utak felé tereli az embereket, azon csak örvendeni lehet.

A magyar törvények a püspököknek helyet adtak a főrendiházban s ezzel jogot és utalást adtak arra, hogy az egyházfők a politikai életben részt vegyenek. A püspököknek tehát nemcsak szabad, hanem kell is politizálnia. Az eltérés csak ott van a fölfogások között: a püspököknek politizáló hivatása kimerül-e a főrendiház előkelően csöndes termeiben, vagy pedig azon kívül is kereshet érvényesülést? Desseffy Sándor olyan időkben viselte a püspökséget, amikor a főpásztorok nagyon is keresték a politikát, a főrendiházon kívül is, a; hívek között úgy képzeltek, hogy azt a pártot, a mely politikai céljaihoz az egyház segítségét kereste, nekik föltétlenül támogatniok kell. Senki se vonja kétségbe, hogy a csanádi püspök kevésbé ragaszkodott volna egyházához, kevésbé

A tizedik évfordulón.

Chavette rajza.

(Hogy házasságuk tizedik évfordulóját megünnepeljék, a Duflost-pár nagy estélyt rendez, mely alatt a házigazda némi udvariasságot tanusít szép szomszédnője iránt. Duflost asszony nehezen küzdötte le az est folyamán féltékenységet, mely azonban hatalmas lángra lobban, míhelyt magukra maradnak.)

Nő: Ah, Duflost ur! Ily kevés hát önben a lelkiismeret, hogy most is aludni tudna?

Férj: Nem tudnám mi akadályozna benne... Lehet, hogy a borjupecsenye... vagy a libamájpástétom, melyből kissé sokat fogyasztottam... De remélem, hogy három pohárka chartreuse, melyet elővigyázatból megittam...

Nő: A gondviselés tehát nem létezik önre nézve uram? Az a gondviselés, mely a gonosztevő lázálmaiktól lelkiismeretfurdalásokkal népesíti?

Férj: Miért foglalkoznék velem a gondviselés ily kellemetlen módon?

Nő: Hisz tudom, hogy szemrehányás már nem fog ki önön! Igen, ha tíz évvel fiatalabb volnék, nem történt volna az, mi ma csakugyan megtörtént! Szegény teremtés én! hogy is sejtettem volna, hogy házasságunk tizedik évfordulója így módon végződik? Mintha még látnám önt magam előtt, fekete kabátja gomblyukában azzal a rózsával, melyről azt mondta, hogy hozám hasonlít.

Férj: ... Én mondtam volna ezt ???
Én ???

Nő: Tudom, hogy mostani szerepe megköveteli, mire sem emlékezni azok közül, miket nekem akkor mondott. De szerencsére jobb az én emlékező tehetségem! Még mindig látom önt, midőn kiléptünk a templomból. Csaknem elnyelt tekintetével. Arca a nagy szerelemtől csaknem eltorzult.

Férj (gondolkozva): Igen, mert új fénymázos cipőt viseltem, mely nagyon szorította a tyukszememet.

Nő: Most fénymázos cipőkről beszél, akkor egyéb dolgokra gondolt.

Férj: Ha nem volnék róla biztos, hogy első férje vagyok, azt hinném, másik férjéről beszélt.

Nő: A lakoma alatt, minden szokás ellenére, mellettem ült és az ételeket válogatta ki részemre. Most természetesen arra sem emlékszik már, hogy felköszöntőt mondott tiszteletemre, mely a legszebb ígéretekkel volt tele... A boldogság Óceánjában fogok uszni, azt ígérte. Valamennyi jelenlevő sirt elérzékenyülésében. Még látom apám könyben uszó orrát, még halom anyám szavát: „ah! ez sok!” mire elájult a szegény. Szegény szülőim! A huszadik emeletről ugornak le kétségbeesésükben, ha sejtik, mily jövő vár gyermekükre. S hogy azt kelljen mondania: ime ugyanazon férfi ez, ki az est folyamában oly gyalázatosan viselte magát!! Csak tegyen úgy, mintha bámulna... az egész társaság észrevette, mily keveset tö-

rődik velem; én voltam az est legelhanyagoltabb vendége. Ismerőseim restelték, hogy ilyesmit kell tapasztalniok. De bizonyosan csakis ezért hivta meg őket.

Férj (szeliden): Kedves gyermekem, hisz te magad küldted szét a meghívásokat!

Nő (dühösen): Ez nem igaz!!! Tán azt is rám akarod fogni, hogy én hívtam meg Ducondrai kisasszonyt? Tudom már, azt fogod erre hazudni, hogy fivére hozta ide minden meghívás nélkül. Legalább így mondta az az ember jelenlétemben. De átlátok a szítán. Tudom, hogy ez így volt hármatok közt előre kicsinálva! Igenis, kicsinálva!!! Szép szerepet vállalt a fivér! A nővér sem különb! Idegen házakba tolokodik, hol senki sem látja szívesen — a háziur kivételével!

Férj (türelmetlenül): Ugy vélném, legfőbb ideje volna már, hogy aludjunk.

Nő: Kérem, kérem! Én nem háborgatlak!

Férj (falhoz fordul): Hála istennek!

(öt másodpercnyi szünet.)

Nő: Jól tudom, hogy mit tervelt ez a Ducondrai leány, midőn idejött. Kémkedni akart. Látni akarta, mint veszi ki magát, ha ő lesz e ház urnője. Nem kell majd soká várnia; érzem, hogy egy idő óta hanyatlik egészségem. Nem mondok semmit, nem panaszkodom, de minden héten szűkebbre csináltatom ruháimat. Csak úgy uszom már a miederben... Nem sokáig tarthat már s ő ünnepélyesen elfoglalja a helyemet... Jól figyeltem rá

lett volna féltékeny annak jogaira, mint más egyházfő-társ; de ő mégse sorakozott a politika fópásztorai közé. S mi nem tehetünk róla, hogy önkéntelenül is összefüggést kell keresnünk az ő személye és azon tény között, hogy a csanádi egyházmegye területén egyetlen néppárti képviselő sincsen, sőt, ha jól tudjuk, nem is volt. És ebben mindjárt az is el van mondva, hogy itt a felekezeti türelmetlenségnek is igen kevés vető-földje volt. Voltak és vannak kivételek: a képviselőség-ről ábrázoló tüzes fiatal káplánok, a szövetkezet-alapító plébánosok; de ezek nem vetnek árnyat az összeségre, a melyet Dessewffy Sándornak tiszta liberalizmus vezet.

Itt nem akarjuk fópásztori működésének mozzanatait méltatni, amelyek közül a méltatásra erősen kínálkozik velencei útja, amelyet számos hívével Gellért csanádi püspöknek Muranóban levő sirjához tett, s amely alkalommal a jelenlegi pápa, akkor Sarto velencei biboros fogadta nagy kitüntetéssel. Csak a főntebb kifejtett két mozzanatot akartuk hangsúlyozni, amelyek az ő jubileumát nemcsak a papság, nemcsak az egyházmegye római katolikusai, hanem az egyházmegye területén levő egyéb hitfelekezetiük előtt is jelentős eseménynek teszik.

Aradot, amely az ő egyházmegyéje területéhez tartozik, az őszinte tisztelet és becsülés fűzi hozzá. Egészségi állapota nem engedte, hogy betetőzze a néhai Bonnaz püspök által megkezdett munkát, s lehetővé tegye, hogy Aradon a plébánia-templom, a római katolikusok régi óhajta teljessüljön. Az esztendő során ritkán is volt alkalm, hogy közénk látogasson, de ez nem csökkentett azokon az érzéseken, amelyek az aradiak részéről hozzáfűződtek. S a beteg ember örömtelen jubileumán itt is elismeréssel adóznak az ő fópásztori működésének, a melyet me lélcélok nem szeplősítettek, amely nemes volt és az emberek szeretetében tökéletes: *ecce sacerdos magnus.*

Az Aradi Ipar- és Népbank ügye.

Perek egy közgyűlési határozat miatt.

A tábla a bank mellett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Az Aradi Ipar- és Népbank idei közgyűlését rendkívül viharossá tette az a körülmény, hogy az új részvényesek egyrésze az alapszabályok értelmében a közgyűlésen nem élhetett szavazati jogával. A viharos közgyűlés első eredménye az volt, hogy két keresetet adtak be az aradi kir. törvényszékhez a határozatok megsemmisítése iránt. A törvényszék április elején foglalkozott ez ügygel s a közgyűlés határozatainak megsemmisítéseért folyamodó Adler Andort, Páris Lajos dr.-t és társait keresetükkel elutasította.

Adlerék megfélebbezték a törvényszék határozatát, amelyvel ennek következtében a napokban foglalkozott a nagyváradi kir. ítélőtábla. A tábla magáévá tette a törvényszék álláspontját, s Adlerékat szintén visszautasította keresetükkel.

A közgyűlési határozat körül kerekedett pereskedés részleteiről az alábbi tudósítást adjuk:

Az Aradi Ipar- és Népbank ez évi közgyűlése előtt tudvalevőleg nagy vita folyt arról, hogy van-e szavazati joga azoknak a részvényeseknek, akiknek a birtokában a múlt évben kibocsátott új részvények vannak. A bank igazgatósága arra az álláspontra helyezkedett, hogy nincsen és ezért nem hívta meg a közgyűlésre az új részvényesek tulajdonosait. A közgyűlés, az igazgatóság ez intézkedése miatt igen viharos volt s miután több olyan határozatot is hoztak, amelyek majdan az új részvényesekre is kötelezők lesznek, több részvényes lépéseket tett a határozatok érvénytelenítése érdekében.

Igy Adler Andor aradi nagykereskedő sérelmesnek találta az igazgatóság intézkedését és minthogy a közgyűlés határozatainak hozatalából szerinte jogtalanul zárták ki a részvényeseket, Adler az aradi törvényszéknél keresetet nyújtott be a bank február 3-iki közgyűlésén hozott összes határozatok megsemmisítése iránt. Ezzel egyidejűleg Páris Lajos dr. ügy-

véd Várady Gyuláné, dr. Páris Lajosné, Dengl Lajos és Dengl Lajosné részvényesek képviselőiben is keresetet nyújtott be a törvényszékhez s szintén kérte a közgyűlési határozatok megsemmisítését.

Fábián Lajos dr. törvényszéki elnök Heller Mór dr. bírónak osztotta ki a két keresetet, aki azt csakhamar tanulmányozás alá vette. A döntés ez ügyben április elején történt meg Bittó József elnöklete alatt.

A törvényszék határozatának alapjául azok a rendelkezések szolgáltak, amelyeket egyrészt a bank alapszabályai, másrészt a részvényaláírásra vonatkozó főlhivások az új részvényesek jogaira nézve tartalmaznak. De minthogy az alapszabályok és a főlhívás, ennek hibás megszerkesztése következtében egymástól lényegesen eltérő intézkedéseket foglaltak magukban, a bíróság feladata volt a kontroverz jogi kérdést eldönteni.

Az aradi kir. törvényszék Heller Mór dr. törvényszéki bíró véleménye alapján az alapszabályok rendelkezéseit fogadta el s elutasította a kereseteket, mert az alapszabályok rendelkezése értelmében csak azok a részvényesek bírnak az évi közgyűlésen szavazati joggal, akiknek részvényeit nevükön három hónappal a közgyűlés megtartása előtt bejegyezték a részvénykönyvbe.

Adlerék nem nyugodtak meg a törvényszék határozatában, s a törvényes határ dőn belől felebbezést jelentettek be a nagyváradi kir. ítélőtáblához. A tábla július 31-ikén foglalkozott a felebbezéssel, s az új részvényesek jogaira vonatkozólag szintén az alapszabályok rendelkezéseit jelentette ki mérvadóknak. Ez alapon jóváhagyta az első bírósági ítéletet, s a kérvényezőket másodfokon is elutasította.

Az Aradi Ipar- és Népbank februári közgyűlési határozatának megsemmisítéseért pereskedő részvényesek már most a Kurianál fogják vélt jogaik érdekében a további lépéseket megtenni.

TÁVIRATOK.

A swinemündei találkozás.

Swinemünde, aug. 7. Vilmos császár ma este 10 órakor elutazott.

ma este, midőn ezüstnemünkkel játszott. Csaknem kikaparta szemével az én monogramomat, hogy a magáét tehesse helyébe.

Férj (sóhajtván): Édes istenem!

Nő: Sóhajtozzék csak, ha róla beszélek; ez annál inkább bizonyít bűnös volta mellett. Szegény leány! Szívesen látnám a magam helyén, megérdemelné ezt a büntetést. Ha úgy kívánja, felkeresem holnap valamennyi szállítómat és előre hitelt nyitok neki náluk.

Férj (dühösen): Ezer ördög és szent Habakuk! Asszony, te még a szenteket is rágalmaznád!!!

Nő: Most meg rágalmazónak mersz nevezni, mivel az igazat mondom? Tán két év előtt is rágalmaztalak, midőn miattad bocsáttattam el a Juci szakácsnét? Egyáltalában nem értem, hogyan mer még a szemem közé nézni!

Férj (a paplan alól, elfojtott hangon): De hisz nem is nézek a szemed közé.

Nő: Természetesen! Ha Ducondrai kisasszony volna itt helyettem...

Férj (nyugodt és komoly hangon): Még egyszer asszonyom, kérem önt, az ég nevére kérem, hagyjon aludnom, elég időm lesz még holnap is alaptalan gyanúsításait végig hallgatni.

Nő: Jól van. Ön parancsol, nekem pedig engedelmeskedni kell. Tisztességes férj ugyan védéné magát, de ön hallgat. A bűnös mindig hallgat, nehogy elárulja magát.

(Új színet)

Nő (hirtelen kitörő haraggal): De nem! Nem hallgatok! Még a hóhér sem tilthatja meg áldozatjának, hogy utolsó ne sóhajton! Mily jog al merészel ön tovább menni, mint a hóhér? Még ha a nyelvemet kiépné, sem hallgatnék el. Próbálja hát meg! Tépje ki a nyelvemet.

Férj (ermészetellenes nyugalommal): Az éj arra való, hogy aludjunk, nem pedig arra, hogy nyelveket tepegessünk ki.

Nő: Szeretném tudni, miért ne beszéljek... arról a Ducondrairól! És hogy bánt vele az egész estén! Mily előzékenységgel teljesítette minden óhajta!... Jól tudja, hogy a püspökfalatot imádom; mégis őt kínálta meg vele! Igenis, ezt csak azért tette, hogy engem bosszanton! Jól láttam guoyos mosolyát, midőn a gaztettet elkövette! A falat méreggé vált számban. Mert van szívem, bármit mondjon is ön. Bárcsak megfuladt volna az a szemtelen leány; elég vakmerő volt kitűnő konyhámat kifogásolni.

Férj: Ellenkezőleg! Mindent érdemén felül dicsért meg.

Nő: Ki kérdezte véleményét? Ki engedte meg a semmirekellő perszonának, hogy ítéletet mondjon? Nem felejttem egyetlen modorát, ha száz évig élek is.

Férj (ironikus hangon): Száz év? Az imént mondta, hogy rohamosan hanyatlak az egészségem?

Nő: Csak ne féljen! Ha a száz évet említetttem, az csak afféla szólásmód volt. Nem élek

már soká. Temetése napján akár betáncol-hatsz vele a templomba.

Férj: C-epp kedvem sincs táncolni, inkább aludnám.

Nő: De nem fogsz aludni! Nem engedem, hogy álmra hajtsd fejedet akkor, midőn lelkemet meggyilkolod! S egy oly nő kedvéért, ki a játékban csal... igenis, csal! Vagy nem vette tán észre, hogy mindjárt az első játsz-mánál négy egyszínű király volt a kezében?

Férj: Ebből csak az a tanulság, hogy más-kor ne engedd át a fiadnak a kártyákat játékszer gyanánt. A gonosz csont előtte való nap össze-vissza hányta a kártyákat.

Nő: Ah, Duffost ur, ezt nem vártam volna öntől! Még saját fia hírnevét is bemoscsolja, hogy kedvesét kimentse! Ráfogná a szegény gyermekre, hogy hamis játékos...

Férj (magánkivül): Ez már sok! Ön még örüllt étesz.

Nő: Annál jobb! Inkább látom az örül-tek házában, sem mint kedvesének karjai közt!

Férj (ürelmének végmaradványait össze-szedve): Hallod e asszony! Azt hiszem, hogy eléggé próbára tetted már türelmemet. Felelj kérdésedre: Hagysz e aludni? Igen, vagy nem?

Nő (erélyes hangon): Soha! Még ha a vánkossal ömnéd is be a számat, akkor sem hallgatok!

(Duffost ur gyorsan kiugrik ágyából.)

Nő: Hova megy ön?

Férj (gyorsan öltözködik): A szállodába

Háborús hangok.

Amerika haditengerészetének mozgósítása.

Dewey admirális véleménye.

Az Aradi Közlöny számára írta:

Németh Péter.

New-York, július 26.

Háborús hangokkal van tele a nyugat és a kelet. A kis Japán a távoli keleten fészkelődik és nem fér a bőrében, a japán heccelődések Amerika nyugatán is folytatódnak és a nóta vége mégis csak az lesz, hogy a kis sárga mitugraszok vagy elhallgatnak, vagy Amerikának kell mórésre tanítani őket.

Amerika nyugata, különösen Califormia már beleunt a japán kötekedésbe. A nyugat erőlyes fellépést követel. De Amerika kelete biggadt, a washingtoni kormány komoly és megfontolt és oktalan háboruba belebocsátkozni nem akar.

De az előkészületeket megteszi minden eshetőségre.

És ez okosan van. Rooseweltnak meg kell (legalább is úgy, mint az élelaponban rajzolták) kissé csikorgatni fogait, hogy oda át Japánban lássák, hogy az oroszlan is megsokolja, ha a légy sokat szemtelenkedik vele.

Japán a győzedelmes csatában kimerült és valóban elmondhatja Pirrhussal: Még egy ilyen győzelem és végem van! Japánnak tehát nem tanácsos Amerikával kötekednie. Nem tanácsos annál kevésbé sem, mert egyszerre elvesztené azt a nimbusát, azt a rokonszenvet, amelyet a múlt háboruban aratott. Elfordulnának tőle a népek, mint háladatlan féregtől, mert Roosewelt volt a békeszerző, az ő érdeme a világtörténelmi jelentőségű portsmuthi béke és Japánnak örökké hálásnak kellene lennie Amerikával szemben.

Különbben az a körülmény, hogy a hadügyi kormány a Pacific-óceánra rendelte a hadihajókat, az még nem jelenti a háboru közelségét sem. Csak egy kis fogcsikorgatás Roosewelt részéről, amely semmi esetre sem árt. Már rég óta tervben volt a Csendes-óceán vizében lévő hadi flottát megerősíteni és e terv végre most életbe lépett. Mert a keleten nincs mit tartania az Egyesült Államoknak, de a nyugaton, ha közvetlen veszély nincs is, tanácsos az elővigyázat.

Amerika lapjai harcias riadót fujnak és nagy hangon tárgyalják a hadihajók mozgósításának híreit. Hábár hadüzenetről, vagy háborúról nem beszélnek, de azért a hangjuk igen harcias és alaposan tárgyalják a háboru minden eshetőségét. Természetesen a világsajtó, — mert Amerika sajtója az egész világot bejárja, — csakis Amerika diadaláról álmodik.

Csakhogy, — legyünk őszinték, — e diadalt ki is kellene vinni és nincs is kétség mi bennünk sem, hogy Amerika csak győzni tud, de a győzelem tengerenyl ember és pénz áldozatba kerülne és nem volna semmi praktikus haszna. Már pedig az amerikai nép mindennek fölötte praktikus és már csak ezért sem hiszünk a háboru eshetőségében.

A nagy koncertben megszólal Dewey admirális is, a spanyol-amerikai háboru dicső hőse, az amerikai nép büszkesége.

És mit mond Dewey admirális?

Azt mondja a nagy csatahős, akit Rittchfield Springri N. T. nyaralójában szólaltattak meg, hogy az amerikai hadi fiotta nem elég erős és ha koncentrálják a Pacific-óceánon, akkor védtelen marad a keleti part, ha pedig a keleti partot akarják megvédeni, akkor védtelen a nyugat.

Dewey admirális szerint, aki nemcsak a

nemzet ünnepeit hőse, hanem kiváló diplomata is, a béke érdeke kívánta, hogy Amerika a nyugaton összpontosítsa tengeri haderejét és az a „tengerészeti gyakorlat”, amelyet Amerika összes hadihajói a nyugaton végezni fognak. a béke missziójának jelentőségével bír. Azaz más szóval ez annyit jelent, hogy oncle Sam legfőbb képviselője, Roosewelt az ő fényes fogsorával Japánra csikorgat és azt mondja: Jó lesz békében maradni! . . .

Dewey kifejti nyilatkozatában, hogy nem hinné, hogy bármely nagyhatalom ingerelné az Egyesült Államokat, avagy nehézségeket támasztana és az Uniót háboruba sodorná, de azért mégis jó, ha a háboru eshetőségével számolunk és előkészülünk. Dewey szükségesnek találja, hogy a Pacific-óceánon a hatalom Amerika kezében legyen és hogy Amerika méltó is erre a hatalomra, azt megmutatta a spanyol-amerikai háboruban.

Ezeket a szavakat már a nemzeti önérzet diktálja. Az önérzet pedig mindig őszinteséggel jár együtt és Dewey önérzetes őszinte nyilatkozatából kiolvassuk, hogy bizony Amerika készül a japán háborura és ha a sors úgy hozza magával, szükség esetén oda sujt japánnak, a hol legjobban fáj.

Dewey másik nyilatkozatában is elárulja, hogy Amerika hadügyi kormánya komolyan foglalkozik a japán háboru eshetőségével, mert már a haracteret is kémleli. Szerinte a Philipini szigetek területe nem alkalmas hely a hadviselésre és nem volna praktikus dolog ott vonni össze Amerika tengeri haderejét, mert a Fülöp szigeteken gyilkos klíma uralkodik. A spanyolokon azért volt oly könnyű diadalt aratni, mert a Fülöp szigetek klímája amúgy is elgyöngítette őket, ugyanis már régóta ott tartózkodtak. „Ha mi is oly sokáig lettünk volna ott — mondja Dewey admirális — akkor nem győztünk volna oly könnyen!”

Addig, míg Amerikát ilyen háborús hangok izgatják, Jamamota japán admirális európai utjáról visszatérőben Roosewelthez sietett Aysters Bayba és nemcsak Roosewellel, de a szövetségi kormány többi államférfiaival is tanácskozott.

Ez pedig a közeledés jele a Csendes-óceán fölötti hatalomért versengő két ország között.

A báróné gyermekei.

Ki a papájuk?

Schönberger báró pőről.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, augusztus 7.

A fő és székvárosból tíz évre kiutasított Wallenstein Rózának kalandos élettörténete foglalkoztatta ma a budapesti polgári törvényszéket.

A báróné, mielőtt férjhez ment volna, Szekszárdon, szülővárosában, mint fiatal tizenhatéves leány, anya lett. A csábító ellen Wallenstein Rózsi abban az időben merényletet is követelt el. Rálőtt gyermeke apjára s ezért a törvényszék el is ítélte. Később azonban a király — kegyelemből elengedte ezt a büntetést.

A szép leány ekkor feljött a fővárosba, ahol körülrajongták őt az udvarlók. Aktív állampolgáriak, nagy pénzügyi kapacitások tették neki a szépet s amikor már meglehetősen vagyont gyűjtött magának, férjhez ment egy volt ulánus főhadnagyhoz, Schönberger Béla báróhoz. A házassági szerződés egyik leglényesebb pontja az volt, hogy a báró a házasságon kívül született kis gyermeket törvényesítse. Ez meg is történt. A báró kijelentette, hogy a kis Alicének ő volt a természetes atyja s jegyző-

könyvbe vétette, hogy őt most utólag saját gyermekének ismeri el és törvényesen kivánja. A kis Wallenstein Alicéből — tehát „baronesse” lett.

Közben azonban a báróné beleártotta magát a politikába. Kémszolgálatokat teljesített az udvar körül s a dolog vége az lett, hogy Boda Dezső főkapitány, az erkölcsrendészeti törvény a apján kiutasította őt a fővárosból.

Mielőtt a báróné a fővárost elhagyta, közte és férje között már válópör indult meg. Ez még ma is folyamatban van. A főj, báró Schönberger Béla nemrég keresetet adott be a polgári törvényszékhez, kérve, hogy a kis Alicének semmisítse meg „törvényes” állapotát. Elmondotta, hogy a gyermek nem ő tőle származott, annak más az atyja s hogy ő csak ellenállhatatlan kényszer befolyása alatt ismerte el azt magának.

Ebben a pörben most döntött a polgári törvényszék. A bárót *elutasította kérésével*. Az ítélet indokolása úgy szól, hogy a báró eskü alatt vallotta magának a gyermeket s az a letett eskü alapján lett törvényesítve. Ezt most utólagos szóbeli letagadás alapján — megváltoztatni már nem lehet. Így szól az ítélet, amely, miután nem lett megfelelőbbé, most már jogerőre is emelkedett.

A makacs képviselő.

Nem akar lemondani.

Kossuth Ferenc és egy mandátum.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, augusztus 7.

Barta Ferencet, a belényesi kerület országgyűlési képviselőjét az igazságügyminiszter turóc-szent-mártoni közjegyzővé nevezte ki.

A kinevezés óta már több mint egy év múlt el, de Barta még mindig *nem mondott le mandátumáról*, holott a közjegyzőség összeférhetetlen a képviselőséggel.

Az összeférhetlenségi törvény huszonnyolcadik szakasza világosan intézkedik ilyen esetben. Kinevezése után *negyvennyolc órán belül* le kellett volna mondani Bartának a mandátumáról. De ő ezt nem tette meg. A rossz nyelvek szerint azért nem tette meg, hogy utolsó csöppig kiélvezhesse azokat az előnyöket, melyek a képviselőséggel járnak. Igaz, közjegyzőnek jó lenni; bizonyára azért nevezte ki magát Barta is, de közjegyzőnek és képviselőnek lenni még jobb.

A függetlenségi pártban igen elítélően nyilatkoznak Barta magaviseletéről.

— Nem szabad — mondják — egy függetlenségi képviselőnek ily nyilvánvalóan kimutatni, hogy göröcsösen kapaszkodik . . . nem is a mandátumhoz, hanem az azzal járó *előnyökhöz*. Ez árányékot vet a függetlenségi pártra.

A belényesiek persze, türelmetlenkednek. A románok már nagy energiával dolgozzák a kerületet és Mangra Vazult léptetik föl. A magyarok, bárha a jelöltben már egyhangulag megállapodtak, még nem bonthattak zászlót, mert nem tudják, hogy Barta Ferenc mikor elégegi meg végképpen a képviselőséget.

Érdekes, hogy Barta Ferenc még az augusztusi negyedre szóló képviselői fizetést és lakbért is fölvette. Magyarázatul annyit mondanak, hogy Barta Ferenc kerületét, Belényest, *Kossuth Ferenc elígerte valakinek*, akit azonban időközben fegyvergyakorlatra hívtak be. Míg a gyakorlat le nem telik, s Kossuth jelöltje meg nem kezdheti kortesutját, Bartának nem szabad lemondania.

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a függetlenségi párt központja *Saluinszky Imrét*, a

Budapest helyettes szerkesztőjét fogja jelölni a belényesi mandátumra. Salusinszky Imre a függetlenségi ujságírás egyik leglelkesebb és legkiválóbb katonája. Erős negyvennyolcas, aki a nemzeti küzdelemben a tollával elsősorban csatázott. Nagy előnye, hogy teljesen ura a román nyelvnek, sőt függetlenségi politikával román lapot is szerkeszt a fővárosban s ez a lapja, a Lumina nagy elterjedtségnek és népszerűségnek örvend. Salusinszky belényesvidéki ember, aki a népet közvetlen ismeri, a kerületben jelentős összeköttetései vannak.

Salusinszky Imre több képviselő társaságában legközelebb Belényesbe utazik, hogy a függetlenségi párt vezetésével tanácskozzék. A biharmegyei képviselők közül Szatmári Mór, Farlasházy Zsigmond, Halász Lajos, Molnár Ákos, Horthy Béla és Marjai Péter kísérik el ujjára.

Reformok a vágóhidon.

Meglesznek a léghűtők.

Uj szabályrendelet a husvágásról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Már régebben felvetődött az eszme, hogy az aradi vágóhidon gyökeres reformokat kell életbe léptetni, mert a vágóhid jelenlegi formájában alig felel meg rendeltetésének. Ezt különben Posgay Lajos dr. tiszti főorvosnak a város közigazgatási bizottságának mai ülésén felolvasott jelentése is igazolja, amely szerint az elmúlt hónapban sok száz kilogramm romlott húst kobozott el a hatóság.

A torony alatt nem idegenkedtek a reformoktól s a tanács meg is bizta a mérnöki hivatalt, készítsen tervezetet az újításokról és készítsen hozzávetőleges költségvetést. A mérnöki hivatal teljesítette is köteletségét s bemutatta a tanácsnak a költségvetést, amely szerint a vágóhid rekonstruálása több, mint *hetven-ezer koronába* kerülne.

A tanács ettől a város jelenlegi pénzügyi viszonyaihoz képest horribilis összegtől annyira megijedt, hogy egyszeriben elállott a vágóhid átalakításának eszméjétől és kimondotta, hogy a kérdés csak akkor lehet ismét aktuális, ha a város pénzügyi helyzete megengedi ezt a nagy összegű befektetést. Ezzel aztán annyiban is maradt az egész dolog.

Történt azonban, hogy az aradi mézárások és hentesek beadványt intéztek a városhoz s ebben azt kérték, állítsanak fel léghűtőket a vágóhidon. Ez is, mint minden máshonnan felvetődött eszme, megtetszett a tanácsnak és a beadványt véleményezés végett kiadta a gazdasági széknek, a tervek elkészítése végett a mérnöki hivatalnak s amikor már minden teljesen készen volt, betérjesztette az ügyet a törvényhatósági bizottságnak mult havi közgyűlése elé.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta a léghűtők felállításának eszméjét, de a tervet még nem találta eléggé kidolgozottnak. Müller Károly a közgyűlésen még azt is kifejtette, hogy a léghűtőket a vágóhid gyökeres reformálásával kapcsolatban kell felállítani. A közgyűlés csatlakozva Müller Károly nézetéhez, a léghűtők tervezetét visszaadta a tanácsnak azzal, hogy készíttesse el a vágóhid

ujjálakításának részletes tervét és a jövő havi közgyűlés elé terjessze.

A terveket hamarosan el is készítették s a tanács ki is tűzte az e havi közgyűlés sorrendjére.

A vágóhiddal kapcsolatban még egy másik ügyet is kitűzött a tanács a közgyűlés sorrendjére, de időközben levette onnan. A tanács ugyanis elkészítette a husvágási szabályrendelet tervezetét. Időközben azonban a törvényhatósági állatorvos jelentette a tanácsnak, hogy az országos állategészségügyi tanács már készített husvágási szabályrendeletet, amely országosan szabályozza a husvágást.

A tanács azért vette le a napirendről, mert az országos állategészségügyi tanács által készített szabályrendelet alapján módosítani kell a városi szabályrendeletet. Így a tanács kettős munkát tartogat meg.

TANÜGY.

(--) Magán internátus. A f. évi szeptember havában megnyíló áll. felső leányiskolában az internátus csak az új épületben lesz felállítva. Ennek folytán a megszűnt Somogyi-féle, városilag segélyezett felsőbb leányiskola internátusát, melyet már öt éven át özv. Sváby Pálné, Turchányi Gizella áll. felső leányiskolai tanítónő vezetett, ezentul maga tartja fenn, igyekezve mindazon kötelezettségeket pontosan teljesíteni, melyekkel ennek gondozása jár. Az évi ellátás 700 korona, a zongoratanítás 120 kor. Ez utóbbi nem kötelező. Minden felvilágosítással szóban, vagy írásban szívesen szolgál özv. Sváby Pálné Turchányi Gizella áll. felső leányiskolai tanító Arad, Hasszinger-utca 5. sz.

Negyvenezer koronás család.

Letartóztatott nagykereskedő.

A kifosztott főhadnagy.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

Megittuk, hogy Szemző Artur fővárosi lakos, nyugalmazott főhadnagy, honvédelmi minisztériumi hivatalnok, ügyvédje útján feljelentést tett a rendőrségen Ligeti Miklós és Társa Semmelweis-utcai egyenruházati cég ellen és elmondottuk a feljelentés tárgyát, amely szerint Ligeti és társai 40.000 korona erejéig megcsalták a feljelentést tevőt. Budapesti tudósítónk most a következőket jelenti az ügy fejleményeiről:

(Az ágens.)

A honvédelmi minisztériumnak volt egy díjnoka, Obadics László volt honvédfőhadnagy. Ez megtudta azt, hogy Szemző Arthur nyugalmazott főhadnagy örökölt, megtudta azt is, hogy Ligeti Miklós csödbe jutott egyenruhásabónak pénzre van szüksége és kétségtelenül tudta azt is, hogy Ligeti szívesen *áldoz*, ha pénzhez jut. Obadics László elhatározta, hogy mindnyájuk javára összehozza az üzletet és segít mindhármukon: Ligetin, Szemzőn és jó magán, mert ha nem is érdek nélkül dolgozott, de a meggyőződése az volt, hogy Szemző jó üzletet köt. Hogy ez a jóhiszeműség miyen határok között mozgott, azt a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Szemzők már nem hisznek benne. Obadics alaposan megdolgozta Szemzőt, levelet levelekre intézett hozzá, a levelekben elmondotta, hogy Szemzők a szerencsésüket szalasztják el, ha az üzletet meg nem kötik; Ligeti derék becsületes ember, mesés összeköttetései vannak a honvédelmi és belügyminisztériumban. Ha az

a tőke kezei közé jut, ezzel százezreket fog keresni, mert ami szállítás van, ők kapják meg stb. stb. Azt is elmesélte egy helyen, hogy Ligeti már katonakorából ismeri, ő alatta szolgált mint önkéntes (mellékesen megjegyezzük, század-zabó volt), az apósa Pollák Fülöp duzzad ember. Kudowán, Porosz Sziléziában nagy földbirtoka és fürdője van és Abbáziában a Pollák-villa és penzió tulajdonosa.

Szemzők végül kezdtek az üzlet fényességét belátni és végül szóbaálltak. Szemző találkoztott Ligetivel, aki a következő mesés üzletet ajánlotta neki: Szemző ad 40.000 koronát, ezért kap 3000 korona évi járadékot mindaddig, míg a tőkét vissza nem fizetik neki. Ha Ligeti üzlete bármilyen okból megszűnnék, a 40.000 korona *tíz év múlva* visszafizetendő Szemzőnek, de a 3000 korona évi járadék a tíz év alatt is tovább jár.

Biztosítékul a tőke be lesz táblázva Pollák Fülöp kudowai birtokára, Pollák kezességét is vállal. Szemző ekkor ajánlásra felkereste Geiger Gyula ügyvédet és őt bizta meg azzal, hogy érdekeit képviselje.

(Látogatás Kudowán.)

Szemzőket ekkor elvitték Kudowára. Itten végleg megalkudtak és elhatározták, hogy a szerződést Budapesten megkötik. Elhallgatták azonban Szemzők előtt azt, hogy Ligeti Miklós már akkor csödben volt és a vagyontalansági esküt letette; elhallgatták azt is, hogy Pollák birtoka tul van terhelve, 40.000 márka teher van rajta és hogy a *betáblázás csak a tizenkilencedik helyen történhetik meg*.

Kudowán ott voltak az összes érdekeltek Obadics Lászlón kívül, aki nagyon haragudott azért, hogy őt, az egész üzlet lelkét nem vitték el erre a kirándulásra. Kudowáról a társaság Budapestre jött és itt, Ligetiék Semmelweis utcai lakásán egy fényes vacsora keretében elvégeztek minden többit. Azon a híres lakomán együtt voltak Geiger Gyula ügyvéd, Ligeti Miklós és neje, született Pollák Elza, Pollák Fülöp kudowai földbirtokos és após, meg a felesége, Szemző főhadnagy és a neje.

Nagyban folyt a párszó, a társaság jókedvű volt, a legjobb kedvbe jutott Szemző Artur, akit ebben a kedvében mindenre rálehetett venni, még arra is, hogy Geiger együttesen képviselje Szemzőket és Ligetiéket. A vacsorai hangulatban adattak Szemzővel egy újabb írást, amely szerint beleegyezett abba, hogy Pollák Fülöp, aki készfizetési kezességet vállalt, ezt ráér *esedékeség után 15 esztendővel megfizetni*, vagyis ha Ligeti 10 esztendő után nem fizetné meg, további öt évi respiruma van Polláknak. Szemző jóhiszeműleg belement ebbe is, mert az volt a véleménye, hogy az évi 3000 koronát tovább élvezi még öt esztendeig, de nem tudta, hogy Pollák csak a tőkére vállalt kezességet, a járadékra egyáltalán nem.

Megalakult a Semmelweis utcai üzlet. Cég-tulajdonos Pollák Elza volt. Azt mondták Szemzőnek, azért, mert hiszen Pollák Fülöp vállalta a kezességet. Cégvezető lett Ligeti Miklós. Ligeti két évvel ezelőtt nősült, akkor 22.000 korona hozományt kapott, 1906 ban először ment csödbe, a csödeljárás alatt kifizetett 14.000 korona tőkét és 9000 korona költséget.

1906. december havában alapították az új üzletet, amely Ligeti Miklósné, született Pollák Elza és Pollák Oszkár néven lett Budapesten cégjegyzve. Hivatalosan megállapították, hogy az üzlet évi forgalma 90.000 korona volt, 48.000 korona a cég tartozása, 3000 korona értékű raktár. A raktár azért olyan csekély értékű, mert innen minden eltűnt; Ligeti a könyveket hamisította, az árukat potom áron elköttyavetyélte és elzalogosította. A házkutatásnál talál-

tak ilyen zálogcédulákat. Hová lett a pénz? Ligeti ur a nők barátja volt és amint szavahihető üzletfelei állítják, állandóan háremet tartott magának félvilági hölgyekből.

(Ligeti letartóztatták.)

Czövek Sándor rendőrfogalmazó ebben az ügyben fáradhatatlanul dolgozott teljes 36 órán át és sikerült Ligeti Miklós ellen minden terhelő adatot és bizonyítékot összeszedni.

Dacára annak, hogy ma hajnali öt órákor még munkában volt, reggeli 8 órákor már megkezdte az újabb kihallgatásokat, amelyek folyamán, miután Ligeti letartóztatása *bűnrészes-ségért* történt, újabb letartóztatás várható.

Most hallgatja ki Szemző Arturt, Szemzőnét és utánuk Ligeti Miklósné, született Pollák Elza kerül kihallgatásra.

A bűnügy rendőrségi részének lebonyolítása után dr. Káldor Gyula ügyvéd ügyfelével, Szemző Arturral Kadowára utazik és ott megteszi Pollák Fülöp és Pollák Uszár ellen a büntető feljelentést.

A marokkói harc.

Bomba és szurony.

A casablancái vérengzés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

Marokkóban ömlik a vér. A hatalmak hadihajóiról megkezdtek a felkelők bombázását s a casablancái erődre zápor-módra hullottak a lövegek. Hosszas ostrom után a marokkói csapatokat elűzték s európai csapatok szállhattak a partra, a városban lakó európaiak védelmére. Casablanca bombázásáról az alábbi táviratokat kapjuk:

London, augusztus 7. Egy 6 óról keltezett tangeri újságtávirat jelenti: A partraszállt csapatok Casablancában a konzulátusokhoz vezető uton 169 benseülöttet szuráltak le szuronyral. A hadihajók a várost egész napon át bombázták. A bombázásnak több száz benseülött esett áldozatul. A város közelében levő falvakat a bombák elpusztították.

Oran, augusztus 7. A Gloire, Condé és Jeanne d'Arc cirkálók, amelyek egyikének fedélzetén a casablancái konzul tartózkodik, ma délután fokozott sebességgel indultak Mers-El-Kebirbe, hogy holnap reggel Casablancába érjenek. A Goeydon cirkáló az idegen légió két századával ma délben indult el. Maugin, a francia-spanyol rendőrség főnöke ma Casablancába érkezett.

Tanger, augusztus 7. A Casablancában e hó 5 én történt eseményekről a következő pontos jelentés érkezett: A Neuville francia konzul kívánságára e hó 4-én Muley Amin casablancái basa a Galilée cirkáló parancsnokával együtt elhatározták, hogy másnap reggel 5 órákor megnyitják a kikötő felé vezető kaput, hogy egy, a konzulátusok védelmére kirendelt század bevonulhasson a városba. Amidőn a század megérkezett, az arabok, közöttük a maghzen számos katonája, puskalövessel fogadták. Az arabok elűzése után a század elérkezett a konzulátusig, közben a Galilée cirkáló a várost az európai negyed kivételével, bombázni kezdte. A Duchayla cirkálóról szintén egy század szállott partra, majd ez is megkezdte a tüzelést. Miután a tengerészkatonák megszállották a várost és a törzsek több támadását visszaverték, a Duchayla Melinit-lövegekkel szét szórta az ellenséget. Az arabok súlyos veszteségeket szen-

vedtek. A városban egy európai sem sebesült meg.

Tanger, augusztus 7. Casablanca bombázása a marokkói csapatok áruló magatartásának következménye volt. A Galilée nevű hajó parancsnoka azt a parancsot kapta, hogy a francia konzulátust védelmezze. Ezért a casablancái hatóságokkal egyetértve csapatokat akart partra szállítani. 250 tengerész partra is szállt, minthogy nem számítottak ellenségeskedésre. Alig kötöttek ki a franciák a parton, amikor egyszerre marokkói katonák és lázongó néptömegek megkezdtek ellenük a tüzelést.

A tengerészek azonnal szuronyt szegeztek és rohammal elűzték a támadókat. A csatározás alkalmával francia részről egy tiszt és hat tengerészkatona megsebesült.

Egyidőben megkezdtek a hadihajók a casablancái erődítmények és a köze fekvő falvak bombázását. A lázadók a város erődítményéhez vonultak, hogy itt tömörüljenek. A marokkóiak ütege megkezdte a tüzelést a hadihajókra, de ennek nem volt hatása. A Duchayla nevű cirkáló Melinit-lövegei borzalmas hatással voltak és a marokkóiak városi üteget tönkretették.

A Galilée cirkálóhajó ezenkívül megkezdte a közeledő lázadók bombázását és így megakadályozta ezeknek a városba való vonulását. Magántulajdonban nem esett kár, a marokkóiak ellenben súlyos veszteségeket szenvedtek. A bombázásnak eredménye az volt, hogy Muley Amin, a marokkói katonák parancsnoka bocsánatot kért. A francia parancsnok mégis azt követelte, hogy szolgáltatassák ki a francia konzulnak.

A Don Alvarode Bazan spanyol ágyúszád szintén résztvett a bombázásban és negyven embert szállított a partra a spanyol konzulátus védelmére.

Felfüggesztett

megyei főjegyző.

Glatz és Tiszáék harca.

Egy küldöttség fogadásának utójátéka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

A bihari főispán és Tisza hiveinek hónapok óta tartó harcában ma elesett a Tisza-párt egyik legagilisabb és legexponáltabb harcosa. Biharmegye közigazgatási bizottsága ma hozott egyhangú határozattal felfüggesztette állásától Keszthelyi Zoltán megyei főjegyzőt, mert a törvényszék vádtanácsa Glatz Antal főispán panaszára jogerősen vád alá helyezte.

A felfüggesztés előzményeiről és a közigazgatási bizottság határozatáról az alábbi távirati tudósítás számol be:

Tavaly ősszel 3—4 száz főből álló bihari küldöttség tisztelgett Glatz Antal főispánnál, hogy a Tisza-hivek részéről öt ért támadásokkal szemben bizalmát és ragaszkodását fejezze ki a főispánnak. A monstre-küldöttség fogadása után, amely a vármegye nagytermében történt, Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző Miskolcay Ferenc alispánnál panaszt emelt a főispán ellen, elmondván, hogy a főispán kinyitotta a közgyűlési termet, amivel túllépte a hatáskörét, mert a terem kinyitására csak az alispánnak van joga.

Glatz Antal rágalmozást látott Keszthelyi följelentésében és ezért panaszt emelt a főjegyző ellen. A nagyváradi törvényszék vádtanácsa vád alá is helyezte a főjegyzőt, amiről értesítette Biharmegye közigazgatási bizottságát. En-

nek mai ülésén mutatták be a törvényszék határozatát. Az ülésen, amelyen valamennyi bizottsági tag résztvett, Balogh János előadó az átirattal kapcsolatban indítványozta, hogy Keszthelyi Zoltán főjegyzőt az 1886. törvény értelmében a vádálathelyezés következtében azonnal függeszse föl állásától a bizottság.

Az előadói javaslatot valamennyi bizottsági tag elfogadta.

Béthy László volt főispán ezután két indítványt terjesztett elő. Az egyikben a nagyváradi törvényszék megkeresését kéri Keszthelyi Zoltán bűnpörének sürgős, soronkívül való elintézése iránt, a másikban pedig indítványozza, hogy a törvényhatóság a felfüggesztett főjegyzőnek a felfüggesztés idejére fizetésének és lakbérének egyharmada helyett a felét utalványozza.

Fetser Antal c. püspök és Glatz Antal főszólalásaikban hozzájárultak az indítványokhoz, mire a bizottság mind a kettőt egyhangulag elfogadta.

Az elnöklő főispán erre kimondta a felfüggesztő határozatot. Keszthelyi főjegyző helyettesítéséről a főispán fog gondoskodni.

A bizottság ezután az ülés többi tárgyalnak elintézésére tért át.

Az elmaradt lakodalom.

A hozománnyal — Amerikába.

Letartóztatott ügyvédjelölt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

Érdekes letartóztatás történt ma Nagyváradon, amelynek szálai egy kalandos házassági ügyre vezetnek vissza. A letartóztatott fiatal embert Nagyváradon sokan ismerik és így annál nagyobb feltűnést kelt az eset, amelynek előzményeiről annak idején sokat beszéltek.

Az érdekes ügyről alábbi tudósításunk szól:

A nagyváradi rendőrség az ügyösszeg megkeresésére letartóztatta Szilágyi Ágoston ügyvédjelöltet, aki csak néhány nappal ezelőtt jött vissza Nagyváradra. A letartóztatás előzményei rendkívül érdekesek, annál is inkább, mert annak idején, amikor a letartóztatás okát képező eset történt, nagy feltűnést keltett az eset. Szilágyi Ágoston ügyvédjelölt mint híres román tolmács állott alkalmazásban a nagyváradi törvényszéknél. A múlt évben megismerkedett egy B. E. nevű urileánnyal, egy görög keleti lelkész leányával.

A kisasszonynak nagyon megtetszett a fiatal ember és miután Szilágyi se idegenkedett a hölgytől, csakhamar házassági tervet szőttek. Minthogy Szilágyi jó állásban volt, a leány szülei sem elleneztek a házasságot. Az esküvőt a múlt év őszén tartották meg. Az esküvő után a leány apja, aki vagyonos ember, kétezer négyszáz forintot adott át Szilágyi Ágostonnak hozomány fejében. Nászlakoma is volt, amelyre számosan megvoltak hiva. Ebéd közben a fiatal ember eltávozott, azzal, hogy nemsokára visszajön. Hosszu ideig várták, de csak nem tért vissza. Eltelt egy óra, két óra, de Szilágyi nem jelentkezett.

A menyasszony és családja kétségbe voltak esve, mert abban a hiszemben voltak, hogy Szilágyit valahol baleset érte. Már esteledett, de a fiatal férjnek sehol semmi nyoma nem volt. A család tagjai ekkor keresésére indultak. Ám hasztalanul, mert dacára a szorgos kutatásnak, nem találták meg. A fiatal asszony, aki pár órával előbb még boldogan szőtte a jövő álmait, kétségbeesésében meg is betegedett. Néhány nap telt el, de Szilágyi nem került elő.

Csak napok múlva tudta meg a család, hogy elutazott. Hogy hová ment, azt egyideig nem lehetett kipuhatolni, később azonban kitűnt, hogy Amerikába ment.

A fiatal ember hosszabb ideig tartózkodott Amerikában és csak a múlt hónapban tért vissza Magyarországra. Néhány nappal ezelőtt megjelent Nagyváradon is és itt gyanútlanul mutatkozott mindenütt, ma azonban váratlanul letartóztatták. A leány családja ugyanis család miatt feljelentést tett a fiatalember ellen. Ez a körülmény egymagában véve nem lett volna ok letartóztatására, hanem azért tartóztatták le, mert egy régebbi ügyből kifolyólag köröztek. A múlt évben ugyanis párviadal vétsége miatt elrendelték körözését, mivel a bíróság előtt nem jelent meg. Minthogy a törvény azt mondja, hogy az esetben, ha valakit köröznek és ellene újabb bűnvádi feljelentés érkezik, úgy az illető egyén nyomában letartóztatandó, Szilágyit letartóztatták. Az ügyvédjelölt védőjéül Argyelán Jusztin dr. nagyváradi ügyvédet nevezte meg, aki nyomában közbe lépett védencének szabadlábra helyezése érdekében. Valószínű, hogy az sikerülni is fog, mert a család követelése teljesen magánjogi természetű és így a fiatal ember bűnügyi uton aligha vonható felelősségre. Szilágyi szabadlábra helyezése ügyében döntés a napokban lesz.

Amiről beszélnek.

★ Válópör a küszöbön.

Arad, augusztus 7.

Virágh Lajosnak igaza van. Az aszfalt fontos és komoly dolog. Ha az ember déli, vagy esti korzó idején végig sétál a főtéren, kénytelen elismereni, hogy a mérnöki hivatal hivatása magaslatán áll. Ah, az aszfalt, az aszfalt! Pici lábcskák tapossák meg, selymes zsüponok söprik végig s esküt tesszünk reá, hogy vannak szerelmes szívű emberek, akik szívesen cserélnének Virágh Lajos európeér voltának e bizonyítékával, ha garanciát nyernének, hogy ő sajtálábulag el fog sétálni fölöttük.

Ah, az aszfalt, a korzó aszfaltja! A legfelelőbb termőföldnek sincsenek olyan virágai, mint a szurokból készült burkolatnak. Délben és este ott virítanak, ott szédítik el a jóvérű halandót ezek a virágok, amelyek kedvéért szíves örömet csapna fel botanikusnak minden férfi. De hajh, a korzóval is úgy vagyunk, mint a városház előtti parkkal: a virágokhoz nyulni tilos.

Vannak azonban virágok, amelyek sokkal csábítóbbak, semhogy meg ne szegnök érte a tilalmat. Ilyen virág az, amelyről most is szó van.

Még nem is olyan régeben a korzó mindennapos alakjai közé tartozott az a fiatal asszony, akiről istenben boldogult Beniczkyné Bajza Lenke föltétlenül azt mondta volna, hogy szőke, mint a buza. Nagy nő volt a szó nemesebb értelmében. Formás, sikkes, kacér és mosolygós arcú, szóval nagy, mondhatnók monstre nő. A monstre nőt mindenki ismerte és a vágyak valóságos keresztstüze vette körül, ha végig haladt az aszfalton. Ő pedig tudta ezt. Tudta és minden igyekezetét arra fordította, hogy a miatta szenvedő emberiség egy-két kivétellel még jobban szenvedjen. Olyan szabásu ruhát viselt, amely érvényre juttatta mindazt, amiért a férfiak a Lipótmezőre, avagy valamelyik szaniba jutnak. Ah, ezek a ruhák, ezek a ruhák! A szabásuk elsőrendű volt, a legujabb divat szerinti, az anyaguk drága. És sokan voltak.

A monstre nő anyagi viszonyai nem voltak ilyen jó szabásuak. Mondhatnók: ezek az anyagi viszonyok egyáltalában nem illeszkedtek bele abba a ke-

és igényekben dus nő megkívánhat. Ez azonban nem izgatta a korzó virágát. Ő megjelent mindenütt; a színházban mindennapos vendég volt, még pedig az első sorokban, a hangversenyeken ő hallgatott a legfigyelmesebben; a moziban ő mulatott a legjobban; a legelőkelőbb bálokban ő volt a főző táncosnó; gummirádison járt, a kalapjai bóditók voltak, a kávéházban pezsgőt ivott és a fényképésznél kétszáz pozitúraban vétette le magát. Szóval: úgy élt, amint azt a haja és termete megkívánta.

Igen természetes, hogy az anyagi viszonyok és a vidám élet között előbb-utóbb be kellett állania a drámai összeütközésnek. És mivel kellett: be is állott.

Történt ugyanis, hogy a szőke csuda férje egy szép napon megdöbbenve konstatálta, hogy az üzletében levő kézipéztárt állandóan és dicséretreméltó következetességgel dezsálja valaki. A férj elhatározta, hogy megfigyelés alá veszi a kasszát. A megfigyelésnek nagyszabásu következményei lettek: Kiderült, hogy a vaskövetkezetességu tettes nem más, mint a szőke. A szőke, aki higgadtan nyult a pénzek közé, hogy azokból néhány garast gummirádison, színházra és pezsgőre megspóroljon.

Egy jólnevelt férj ilyenkor azt mondja, hogy „hajh!”, és e hahogás (új szó, a huhogás mintájára) szóval e hahogás után egyszerűen bezárja k. neje előtt a kasszát. A szóbanforgó férj nem így cselekedett. Egy rövid, de heves jelenet után néhány erőteljes kézmozdulattal kiutasította a szőket az üzletből, kijelentvén, hogy nincs az a spódiumgyáros, aki úgy tudjon csontokat összetörni, ahogyan ő fog, ha a szőke nő még egyszer beteszi a lábát az üzletbe.

Ezt a csapást csakhamar mások is követték. Bizonyos jószívűségek derültek ki a monstre nőről, olyan irányu jószívűségek, amelyeknek gyanuja miatt Othello megölte Desdemónát. És így történt, hogy egy szép napon a korzón hiába lesték a szőket. Nem jött. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. A férj betiltotta a korzózást is.

Az aszfalt azóta szomorú és a férfiak fölöttébb melankólikusok. Haj, haj, szomorú az élet! De nem lesz sokáig az. Mert a válópör a küszöbön áll és nemsokára szabad, egészen szabad lesz a szőke.

A véres bőrönd.

Szétdarabolt női holttest.

Monte Carló rejtelméből.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 7.

Titokzatos büntény nyomára jött ma rá a marseilli rendőrség, amely ma elfogott egy házaspárt, akiknek bőröndjében egy szétdarabolt női holttestet találtak. Bár minden jel arra mutat, hogy ők követték el a borzalmas gyilkosságot, állhatatosan tagadnak, s azt vallották, hogy montecarlói villájukban a nő kedvese volt a gyilkos. Nyelőre fogva tartják a gyanus házaspárt, s a marseilli törvényszék már intézkedett is aziránt, hogy egy vizsgálóbizottság szálljon ki a gyilkosság színhelyére.

A borzalmas gyilkosság felfedezéséről a következő távirati tudósítást kaptuk.

Ma reggel az 5 órai vonattal a marseilli pályaudvarra két utas érkezett: egy hölgy és egy ur. Az utóbbi körülbelül hatvan éves volt. Mind a ketten Monte-Carlóból jöttek. Bőröndjüket a pályaudvaron egy málhahordónak adták át s egyidejűleg megbízták, hogy a bőröndöt közönséges teherárúként Londonba, a Charing Cross pályaudvarra küldje el. A titokzatos pár ezután a Hotel du Louvre et de la Paix-ba hajtatott. A málhahordó megbízását egy Pons nevű hordárnak adta át, aki délelőtt 10 óra tájban megjelent hogy feladatát teljesítse.

Miközben a hordár a bőröndöt kis kosztón

a teherárú felvételére szolgáló helyiségbe szállította, észrevette, hogy a kulcslyukon át vércseppek szivárognak ki a bőröndből. Ez a felfedezés egészen kihozta sodrából Pons, aki azonnal figyelmessé tette erre a közelben álló rendőrt. A rendőr felügyelete alatt ezután kinyitották a bőröndöt, amelyben rémületükre egy női holttestet találtak. A holttest borzalmasan meg volt csonkítva, amennyiben feje és csontjai hiányzottak.

A rendőrség azonnal intézkedett, hogy a bőrönd tulajdonosait letartóztassák, s miután ez megtörtént, podgyászaikat is lefoglalták. Egyik kézi bőröndben, amelyet az utasok állandóan magukkal vittek, megtalálták a női holttest fejét és összedarabolt csontjait.

A vizsgálóbíró vallatására a gyanúsítottak előadták, hogy házások, Goldéknak hívják őket és Monte Carlóban a Menesiny villában laktak. Bár a holttestet náluk találták, tagadják, hogy ők követték volna el a gyilkosságot. Vallomásuk szerint, amely azonban úgy látszik kevés hitelt érdemel, a meggyilkolt nőt onnan ismerték, hogy a monte-carlói kaszinóban többször találkoztak vele. Vasárnap a látásból ismert hölgy meglátogatta őket és pénzt akart kölcsön kérni tőlük. Amíg a szerencsétlen teremtés náluk tartózkodott, egy ismeretlen férfi jött a lakásba, aki az asszonynak állítólag kedvese volt. Ez a férfi a szemük láttára agyonlőtte az asszonyt. Nehogy a látzat által is kompromittálják magukat, minden törekvésük odairányult, hogy a holttestet észrevétlenül elsikkasszák.

Egy vizsgálóbizottságot Monte Carlóba küldtek, hogy a titokzatos ügy részleteit kiderítsék.

A lövöldöző pópa.

Mert nem kapott csókot.

A táncos lelkész.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 7.

Híres község Krassó-Szörény-megyében a nagyvilágtól teljesen elzárt kies kis Szekens. Buzája, zabja, kukoricája az egész megyében kapós portéka és bizony-bizony a leányokért is távoli községből sereglenek oda a legények, mivel hát az embermag se lehet a legsilányabb ott, ahol isten napja a legszebb aranykalászkát érleli.

Es miathogy a község távol esik a forgalomtól, a lakosságának furcsa erkölce, furcsa szokásai vannak. Munkás svábjai, még dolgozósbab, de azután annál furdangosabb tótjai és románjai békés egyetértésben élnek egymással, legfőlebb ha vasárnaponként esik egy-egy puska- lövés, késszurás, vagy holmi egyéb ilyen mulatság, de hát ilyesmi nélkül ezen a vidéken fabatkát se ér a vasárnapi cécó.

Igy volt ez most vasárnap is. A lakosság egy része barátságos lakmározásra gyűlt össze a Gaidus féle korcsmában és ahogy ilyenkor szokás, csakhamar nyakára hágtak egy egész sor boroskancsónak. Ivott is mindenki, amennyi csak belefért, mert hát a dolognak vallásos színe volt, amennyiben a társasággal együtt idogáltak Petreszku Salamon görög keleti és Decsin György görög-katholikus lelkészek is.

A fiatalember csakhamar táncra perdült, de megirigyelte a mulatságukat Petreszku pópa, aki egy gyönyörű sváblányra vetett szemet s azt némi habozás után táncra kérte. A leány belement a tréfába s járta a táncot a pópával, aki asszonyosan összefogta a reverendáját s amugy istenigazában tette a szépet a táncosnéjának. Táncközben azonban a kaptos pópa annyi ideig várt, hogy csókot kért a szép svábl-

lánytól, mire az szó nélkül otthagya a táncosát.

A pápa ezért úgy állott boszut, hogy volt kocsisával táncra kéréte a lányt, de meghagyta neki, hogy amint a táncosok felállanak a tánchoz, hagyja a lányt laképnél. A kocsis úgy cselekedett, ahogy Petreszku kitanította. Nemsokára azonban ott termett két hatalmas tótlegény, aki a megsértett lány pártjára állott s csakhamar kész volt a csete-paté. A két pápa szorultságában futásnak eredt s meg sem állt hazáig.

Estefelé azonban, mikor a két tótlegény hazafelé tartott, váratlan dolog történt. Petreszku pápa ablakából lövés dördült s a golyó az egyik tót legény kabátját furta át. A legénynek szerencsére nem esett baja, a harcias és boszúálló istenszolgája ellen azonban megindították az eljárást.

Károlyi Gyula főispán marad.

Nem fogadta el a jelöltséget.

Barabásnak nem kell a főispánság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

A mai nap világosságot hozott már abban az aradi közvéleményt izgató kérdésben, hogy megvált-e állásától Károlyi Gyula gróf, Aradváros és Aradmegye főispánja? Egy szűkszavú nagykarolyi távirat jelenti, hogy Károlyi Gyula *nem fogadta el* a Károlyi István gróf halálával megüresedett nagykarolyi kerületben a képviselőjelöltséget és így továbbra is megmarad Arad és a megye főispáni székében.

Károlyi gróf elhatározásának híre a déli órákban jutott el Budapestre, aholadig a fővárosban időző csekély politikusok már messzemenő kombinációkba bocsátkoztak az aradi főispáni állás betöltése dolgában. Ezek a nyári politikusok azután hamar meg is állapodtak annak a férfiúnak a személyében, akit a kormány Aradváros és Aradmegye élére ki fog nevezni. Ez a férfiú Barabás Béla volt, akinek ki nevezését már annyira befejezett ténynek mondták, hogy egy délelőtt megjelenő lap a következőképpen írta meg Barabás főispánságát:

Az Aradvármegyei főispánságot Barabás Bélával készűl betölteni a kormány.

Barabás Bélát ezer szál fűzi Aradhoz. Most ugyan nem Arad képviselője, hanem Nagykarósó, de azért Barabás megmarad aradnak.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Barabás elfogadja a főispáni méltóságot és ezen esetben megüresedik a nagykarósi mandátum.

A fővárosi politikai köröknek ez a vélekedése Barabás főispánságáról az esti órákig tartott. Ekkor az egyik fővárosi estilapban megjelent Barabás-intervjúból tudomást szereztek arról, hogy Kőrös nagynevű képviselője nem hajlandó mandátumát az aradi főispánsággal fölcserélni. Barabás ugyanis a fővárosi lap kérdésére a következőket jelentette ki:

— *Eszem ágában sincs mandátumomról lemondani, annál kevésbbé elfogadni az aradmegyei főispánságot. A kombináció már azért is képtelenség, mert Károlyi Gyula gróf nem fogadta el a nagykarolyi jelöltséget.*

A fővárosi lap telefonon az aradi főispáni hivatalnál is tudakozódott Károlyi gróf mandátumvállalása tárgyában, mire a főispáni kiadótól a következő választ kapta:

— A főispán ur pár héttel ezelőtt a Lidóra utazott, ahol ő és a méltóságos asszony tengeri fürdőket használnak. Ot-tani időzésüket szeptember 1-ig tervezték, de Károlyi István gróf halálának hírére nyomban Nagykarolyba utaztak. A lemondási hírekre vonatkozólag hivatalosan semmiféle értesítést nem kaptunk. A méltóságos ur feleségével és özvegy Károlyi Istvánnéval Nagykarolyból elutazott. Károlyi Istvánné néhány nap múlva visszatér Nagykarolyba, a főispán és neje pedig még néhány hétig a Lidón fognak időzni.

Eddig van az aradi főispáni hivatal információja, amelyhez az estilap hozzáfűzi, hogy a nagykarolyi polgárság a Károlyi-család másik tagjának fogja a jelöltséget felajánlani.

Ezek után most már bizonyos, hogy Aradon nem lesz főispánváltás és Károlyi Gyula gróf továbbra is az eddigi fáradhatatlanságával és odaadásával fogja kettős főispáni méltóságát betölteni.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Iparos Ifjak önképző egyesületének volt tagjai ezúton is meghívotnak folyó hó 9-én pénteken este 8 órakor a Nyomdász Szakegylet helyiségében, Teleki utca 15. sz. tartandó értekezletre. Tisztelettel az egybehívók.

Veszedelmes rablókaland.

Revolverlövés az automobilon.

Az „igazgató ur.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 7.

Veszedelmes és izgalmas, de minden részében modern rablókalandról ad hirt egy bécsi távirat. Az egész rablókaland egy automobilon folyt le s kicsi híjja, hogy emberhalállal nem végződött. Az eset részletei a következők:

Kraus Henrik bécsi automobil kereskedő Mariabrunner Strasse-n levő üzletében a múlt héten megjelent egy feltűnő eleganciával öltözködött ur, aki Steiner dr. igazgatónak nevezte magát és kijelentette, hogy automobilt akar vásárolni. A kereskedő örült az elegáns vevőnek és rögtön próbautat is tett vele az automobilon. A próbaut után nem kötötték meg az üzletet, de az állítólagos igazgató hátrahagyta a címét és azt mondta, hogy csütörtökön ismét eljön a vétel perfektuálása végett. Steiner dr. a meghatározott terminusra nem jött el, mire Kraus írt az igazgatónak, de választ nem kaptott. Szombaton azután a vidéki igazgató ismét eljött az automobil üzletbe, alaposan megtekintett egy 60 lóerejű gépet és azt mondta, hogy hétfőn eljön érte és kifizeti.

Steiner dr. hétfő helyett tegnap este jelent meg az üzletben egy másik férfiú társaságában, akit az ő soffőrének mutatott be. A vevő ekkor ismét azt kívánta a kereskedőtől, hogy tegyenek próbautat az automobillal, még pedig Weidlingau irányában. A kereskedő késznek nyilatkozott próbautat végeztetni és mindjárt kitöltötte az automobilt, amelynek első részébe a kereskedőnek Maringer nevű gépésze, a vevő soffőrije, belsejében pedig Kraus és Steiner dr. foglaltak helyet. Az automobil a nyugati vasutnál haladt és csakhamar Weidlingau közelébe ért.

Amikor a gépkocsi Weidlingau határához közeledett, a kereskedő megkérdezte Steinertől:

— Talán elég volt már a próbautból?

Ebben a pillanatban Steiner öklével fejbe vágta Kraust, aki az ütéstől nyomban megtántorodott, de hamarosan magához tért. Steiner ekkor revolvert szegzett a kereskedőnek és ugyanezt tette az állítólagos soffőr a kereskedő gépészeivel. Maringer nem akarta megállítani az automobilt, mire Steiner és kísérete a revolverekből többször rálőttek a kereskedőre és a gépészre s Kraust súlyosan meg is sebesítették. A gazemberek ezután leugrottak a gépkocsiról és elmenekültek.

A sértetlenül maradt Maringer a súlyosan megsebesült kereskedőt az automobilon visszaszállította Bécsbe és a józsefvárosi szállóba vitte. Egyben jelentést tett a rendőrségen, a mely ma széleskörben megkezdte a nyomozást az automobilrablók után. A nyomozásnak azonban még semmi eredménye nincs.

A véres kultúra.

*

Véres árnyékok rajzolódnak élénk. A legutóbbi pár nap eseményei zürös összevisszaságban rajzanak a nap történetírója előtt. Marokkóban gyilkolnak... Casablanca-t bombázzák... Nagy vasuti katasztrófa Franciaországban... Ujabb katasztrófa Steierországban és Algírban. Ma pedig ismét véres szerencsétlenség Berlin mellett.

Sajátságos összetorlódása ez az eseményeknek. Mindössze három-négy nap alatt történik mindez. A civilizáció nevében emberek ölnék és a kultúra egyik legfőbb tényezője, a vasut, tömegestül követeli az emberáldozatokat.

A statisztika megállapította, hogy az emberirtó háborúk, életbe kerülő katasztrófák, pusztító járványok periodikus időközökben mintegy törvényszerűleg ritkítják az élők sorait. A statisztika, mint minden tudomány, — kegyetlen és rideg. A számok háta mögött azonban mindig van valami, amivel a doktrinér elméletek nem foglalkoznak. Pedig ezek a dolgok megéri, hogy szó essék róluk.

Ki tagadhatná például, hogy azok a halottak, akikről fentebb szó van, a kultúra halottai. A gyilkos kulturáé, amely meg rövidíti az életet, áldozatokat követel és a melynek áldásait mégis kénytelenek vagyunk elismerni. A kultúrember, aki az élet ökonomikus kihasználását a tökéletesség felé fejleszti, gyorsan él. Gyorsan és sokat. Az élet rövid, a kenyér gondja öl. Ami kevés idő megmarad arra, hogy az életből kellemeségeket is élvezzünk, azt jól kihasználni, ez a *savoir vivre*, az élet művészete. A gyilkos művészet, amely a kultúrember éveinek számát megrövidíti, amely a sir széle felé sodor s amely degenerálttá, csenevészszé teszi a fajt.

A kulturát azonban, — így mondják azok, akik benne vannak az áramlatban, — tüzzel és vassal terjeszteni kell. Emberáldozatok árán is. Marokkóban megölnek néhány száz embert, de ezzel szemben a kultúra beveszi magát ebbe az országba is. A vasuti katasztrófák véres mártírságra ítélnek néhány száz embert: de a kulturát mégis a vasutak terjesztik.

Talán reakciónak tűnik fel, ha azt mondjuk, hogy ez a kultúra hajszolás, ez a holttetemek halmain felépülő haladás volta-

képen nem haladás, sőt annak az ellenkezője. Igen: a vasut áldás. Igen: a kultura a ma emberének áldás. De a nagy, az általános emberi célok nem indokolják azt a hajszába fuló törtélest, ami nap-nap után folyik, csak azért, hogy az ember ur legyen a földön, vizen és levegőn. Nem indokolják. Mert a célok célja mégsem az, hogy az ember helyett mindent gépek végezzenek, hogy a futó életet még veszettebb iramban járassuk végig s hogy hatalmi túltengésünkben megcsufoljuk a legnagyobb, legszentebb célt: a faj tökéletesítését.

Annyi bizonyos, hogy amilyen mértékben gyorsul az élet, olyan mértékben cse-nevészedik a faj. A természet nem ismer tréfát. Az emberek átlagos életkora a kultura haladásával egyenes arányban csökken, a degenerálódás lépten-nyomon észlelhető. Vajjon az-e a végcél, hogy idővel, talán évezredek, talán évmilliók multán az ember az idegek és agyszálak túlfinomodott, ugyszólván testiség nélküli hüvely legyen, esetleg szaporodási tehetség nélkül? Mert a vad kulturahajszá idevezet. Vajjon ez e a célok célja?

Erdemes előtölteni. És amikor a kultura véres áldozatait az emberiség haladásának önkéntes, vagy önkéntelen mártírjainak tüntetik fel: érdemes egy pillanatra megállanunk az önámításnak eme jelensége mellett. Az emberiség lassu üngyilkossága folyik le a szemeink előtt s mi azt hazudjuk magunknak, hogy az emberiség tökéletesítésén fáradunk.

De azért csak tovább! Tovább!

Stilét.

Kifosztott magyarok.

Horvátországban szabad a rablás.

Telepések veszedelme.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, augusztus 7.

Sajnálattal látva az a magyar kis-exisztencia, akit a sors Horvátországba vet és arra kényszerít, hogy ott boldogulást keressen. Horvát hatóság és nép egyaránt azon van, hogy megnehezítse a magyarság megélhetését és nem ritka az az eset sem, hogy a hatóságok segítségével valósággal megrabolják és kifosztják a magyarokat.

Egy ilyen szégyenletes esetnek 28 szerencsétlen áldozata érkezett most Budapestre, hogy a kormány támogatását kérjék igazuknak keresésében, birtok és jószágaik visszaszerzésében.

A legujabb horvátországi botrányról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Petronapolya szlavóniai verőcemegyei községben Nagy Ferenc pécsi birtokos még a 80 as évek végén átadott ötven tótcsládnak egy-egy hold kertet, hat-hat hold földet és közösen nagyobb területű legelőt azzal a föltétellel, hogy ha megfelelő erdőterületet irtanak és tesznek földmívelésre alkalmassá, úgy a rendelkezésükre bocsátott birtok tulajdonukba megy át. A föltételek szerint a tótoknak 12 éven át meg kellett volna felezni a termést a földesurral és azonkívül minden beltelékért évenként 25 koronát fizetni.

A tótok nemsokára megszöktek a petronapolyai birtokról, mire Nagy Ferenc magyarokat telepített oda. Ezek 1891. óta véres verejéssel

dolgoztak az erdőszégekben, hogy tulajdonul megszerezzék a bérben irt földet. Minden előzetes értesítésük nélkül a tulajdonos 1905-ben két bácskai német telepest hozott a magyarok nyakára. *Machmer* Fülöpöt és *Lajost*, akik csakhamar megkezdtek a magyarok kiforgatását birtokukból. Így többek között azt követelték tőlük, hogy kezdjék elől a földük megszerzését, amelyekért holdanként 260 koronát kértek a magyaroktól. Ezeknek nagy része bele is ment a terhes szerződésbe, amelynek aláírását csak a következők tagadták meg: *Messinger* György, *Kler* Mátyás, *Oner* Mátyás, *Gali* József és *Vait* István.

Machmer megérkezése óta az öt magyar ember és családja roppant sok szenvedésen ment át. *Machmer* a bíróság és hatóságok segélyével előbb megfosztották őket birtokuktól, most pedig *kitoloncoltatták őket Szlavóniából és még ingóságait is elvették.*

Az öt magyar ma családotól Budapestre érkezett, ahol a következőket panaszták el:

— 1905. óta folyik ellenünk a hajsza. Pörölktek, mindenünkből kifosztottak és legutóbb *Hild* Milán szolgabíró és *Ravas* járásbíró végzést kézbesítettek, amelynek értelmében *eltoloncolnak bennünket*. Előbb *lecsuktak*, azután gyalog kísérték a magyar határra, ahol a valszói baranyamegyei hatóságnak adta át.

Így 23 fiunkat, leányunkat is a határra toloncolták. Elindulásunk előtt elvették *Vait* Istvántól 48 kereszt gabonát, 7 kocsit szénát, egy szeckavágó gépet, 8 kocsit épületfát, 25 kocsit tüzelőfát és egy szekeret. *Oner* Jánostól elszedtek 57 kereszt búzát, 11 kereszt rozsot, 5 kocsit szénát és 22 kocsit tüzelőfát; *Kler* Mátyástól 20 mérő kicséplést búzát, 3 mérő rozsot, 6 mérő árpát, 8 kereszt búzát, egy ekét és 10 öl fát; *Messinger* Györgyötől 38 kereszt búzát, 2 kocsit szénát, 12 kocsit fát és egy talgát és *Gali* Józseftől 36 kereszt búzát, 18 kereszt rozsot, 15 öl fát és kocsit, lovat. *Gali* nem is volt telepes, hanem a maga 85 forintjával vette a birtokot.

Budapesten most huszonnyolc ember áll hajléktalanul, akiket a horvát hatóságok segélyével kiraboltak. Egyelőre néhány függetlenségi képviselő vette a szerencsétleneket pártfogásába, de bizonyos, hogy a kormány intézkedni fog a magyarok ingóságainak visszaszerzése tárgyában. Ez annál is sürgősebb, mert 14 nap múlva elérvezik a magyaroktól elszedett dolgokat és a pénzt is a horvátok vágják zsebre.

IRODALOM ÉS MŰVÉS ZET.

* **Katonazene a színházban.** Évek óta ma először csendültek meg a katonazene hangjai az aradi színházban. Az Edison mozgókép színház előadásán játszott ma a 33. gyalogezred zenekara és szolgáltatott kiváló műveléssel a pompás képek kiegészítésül. Ezután minden nap a katonazenekar játszik a nyári szinkörben. Ezzel az attrakcióval az Edison színház igazgatósága megteremtette az első aradi művészi nivón álló mozgósínházat, mely első rangú szórakozást van hivatva nyújtani a közönségnek. Holnap este egészen új műsrot mutatnak be.

* **A román szintársulat Aradon.** *Barsan* Zachariás román szintársulata, amelyről az utóbbi időben süröbben irtak a lapok, legközelebb Aradon fog játszani. Augusztusban a társulat nagyobb körutat tervez, amelynek során *Aradon* augusztus 24. és 25-én, *Lippán* augusztus 28-án, *Brádon* szeptember 14-én tartanak előadásokat. Az aradi előadások rendezésére az itteni román társadalom körében bizottságot szerveznek.

HIREK.

A horvát forrongás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 7.

A horvátok lázadása egyre nagyobb hullámokat vet. A Dráván-tuli tüzfészekben nagy események előmunkálatait folytatják lázasan és a szervezés munkájában nincs eszköz, amittől visszariadnának. A kormány — hir szerint — nem fogja sokáig télenül szemlélni a garázdálkodásokat és a legközelebbi napokban olyan intézkedések várhatók, amelyek alaposan lehűtik a forradalmi hangulatot.

Rakodczay Sándor bán egyébként erősen készülődik a választásokra s már lépéseket tett a hadtestparancsnoknál, hogy a választás nyugalmának biztosításához szükséges katonaságot bocsássa rendelkezésére. A választások valószínűleg szeptember 4-én lesznek. A zágrábi tisztikar tegnap délben testületileg tisztelgett a bánnál. Arról is beszélnek egész komoly formában, hogy a kormány végső esetben kész a horvát országos gyűlést fölosztatni.

A horvát báni kormány osztályfőnöki állásainak betöltéséről ellentétes hírek vannak forgalomban. A volt nemzeti párt tagjai *Tomasics* Miklós birtokán tanácskozást tartottak és az új pártalakulások módozatait beszélték meg. Horvátországban ma az a hangulat, hogy a magyar-horvát kiegyezés lehetetlenné vált. Ilyenformán egy nagyon erős áramlat a fennálló viszony ellen küzd, amelynek romjain a „szabad, független Horvátországot” akarják fölláttatni. Ezt ma már nyíltan hirdetik Zágrábban és az ezzel járó féktelen magyar-ellenes izgatás soha sem hallott méreteket ölt. Mindenképen indokolt tehát a kormány törekvése, amely odairányul, hogy a további garázdálkodásokat lehetetlenné tegye.

— **Az angol király Ischiben.** *Ischl*-ből táviratozzák: Augusztus 15-én, a mikor az angol király itt időzik, színházi díszelőadást tartanak, melynek idejét este kilenc órára tűzték ki. Azután a két uralkodó Ischiben sétakocsizást tesz.

— **Dessewffy püspök jubileuma.** Az aradi római kat. plébánia templomban folyó hó 9-én d. e. 10 órakor a csanádi egyházmegye főpásztora: *cserneki* és *tarkeői* *Dessewffy* Sándor csanádi megyéspüspök pappá szenteltetésének 30 éves jubileuma alkalmából az ő jóitólért ünnepélyes szentmisét tartanak, melyre a hatóságokat ezuton hívja meg a plébániai hivatal. *Zárkövy* Bonifác, b. plébános helynök s. k.

— **Hau ügyvéd ártatlan.** Az egész világon kínos föltűnést keltett a karlsruhei törvényszék ítélete, amely minden kézzelfogható bizonyíték hiján, pusztára indiciumok alapján halálos ítéletet rótt rá *Hau* ügyvédre. Most egy táviratunk szerint szenzációs fordulat állott be az ügyben. Kiderült, hogy akit halálos ítélettel sújtottak, — ártatlan. Erről egy wiesbadi táviratunk szól:

Hau ügyvéd ügyében jelentik, hogy a végtárgyaláson említett őszszakálu urat, ki *Melitorné* meggyilkolása alkalmával a két hölgy mögött ment és akiről eddig nem tudták, hogy kicsoda, báró *Lindenau* személyében kinyomozták. Báró *Lindenau*, aki Karlsruheban lakik, megerősíti, hogy nem az elítelt *Hau* ügyvéd volt a gyilkos.

— **Nemzetiségi beszámoló.** *Maniu* Gyula román nemzetiségi képviselő e hó 11-én érke

zik Alvincze, választókerületének székhelyére, hogy beszámoló beszédét elmondhassa. Maniut utijában *Mihály Tivadar*, a nemzetiségi pártkör elnöke és több nemzetiségi párti képviselő kíséri. A nemzetiségi párti képviselők egyébként e hó közepén kezdik meg beszámoló beszédeik megtartását, mely alkalommal ugy az elmúlt ülés-zakról, mint a nemzetiségi pártnak a jövőben követendő magatartásáról nyilatkoznak.

— Verekedő képviselő. *Zágráb* ból táviratozzák: Ma délután a *Zagreb* nevű kávéházban kínos incidens történt. *Elegovics* horvát képviselő belépve a kávéházba, észrevette *Wildert*, a *Pokre* című lap szerkesztőjét, feléje ment és botját ütésre emelte. Wilder az ütést a karjával felfogta, majd felugrott és elverte a képviselőt. A dulakodókat a kávéház vendégei választották szét. *Elegovics* azért távozta meg *Wildert*, mert ennek lapjában az *Elegovics* vasárnapi beszámolójáról szóló tudósításban a képviselőről nem a leghíze göbben nyilatkozott.

— Kinevezés. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király *Burián* Jánost, az aradi kir. főgimnázium igazgatóját a VII-ik fizetési osztályba sorozott igazgatóvá nevezte ki.

— Zendülés egy kivándorlási hajón. *Fiumé*-ból táviratozzák: A *Cunard Line* társaságnak *Slavonia* nevű hajója Triestbe érkezett. A hajó sok Amerikából visszatérő olasz munkást hozott magával, akik között az uton valóságos zendülés tört ki. Két olasz ugyanis tifuszban meghalt és a hajóskapitány a szabályzat értelmében a halottakat a tengerbe akarta süllyeszteni. Amikor az olaszok ezt meghallották, azt követelték a hajóskapitánytól, hogy szállítsa a holttesteket a legközelebbi kikötőbe. A kapitány erre megkötözéssel fenyegette meg a munkásokat, akik viszont kijelentették, hogy mihelyt partra szállanak, a levegőbe röpitik a *Slavoniát* vagy a *Cunard Line* más hajóját. A kapitány az olaszok nagy számára való tekintettel engedett a követelésüknek és Nápolyig vitte a tifuszban elhaltakat, de Triestbe érkezve, nyomban jelentést tett az esetről a tengerészeti hatóságnak.

— Csulalongkorn Berlinben. A sziámi király, mint Berlinből írják, hétfőn délután oda érkezett. Az exotikus uralkodót a sziámi követség tagjai fogadták a pályaudvaron és rövid üdvözlés után elkísérték a „Kaiserhof“ szállóba. Az uralkodó itt fogad a konzultálás végett odarendelt orvosi kapacitásokat, akik gondosan megvizsgálták a sziámi királyt. A vizsgálat egy óráig tartott és eredménye kedvező volt. Csulalongkorn nem hivatalosan érkezett a német fővárosba és ezért nem is lesznek tiszteletére ünnepélyek. Az uralkodó, valamint kísérete is európai ruhát visel és megérkezésük óta buzgón járnak-kelnek Berlinben, nézik a város nevezetességeit, mint akármilyen más idegen, aki kéjutazása során elvetődött oda. Nagyszámu kíséretével sorra járja a berlini nagy áruházakat, érdeklődik minden iránt, ami az európai kultúrának vimánya. Csulalongkorn előreláthatóan nyolc tíz napig marad Berlinben, onnan elutazik Kasselbe, ahol a sziámi királynak valószínűleg találkozása lesz II. Vilmos császárral.

— Megint vasuti katasztrófa. *Posen*-ből táviratozzák: Éjjel 1 órakor a poseni gyorsvonat Talsee mellett a nyílt pályán kisiklott. Az összes kocsi összezúzódott, 8 utas meghalt, számosan megsebesültek.

Későbbi távirat jelenti: A katasztrófa részletei sokkal borzalmasabbak, mint eddig hitték. A romok között számos halott és sebesült hever. A halottak számát mindeztől nem sikerült megállapítani,

lehet, hogy husz, de lehetséges, hogy még ennél is több. A halottak között van két *Kayserling* gróf, akik a potzdami katonai iskolát akarták meglátogatni, ezeknek nevelője, egy orosz százados és két berlini ur. A sebesültek száma óriási. Az utasok közül valamennyi kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. A katasztrófa okát mindeztől nem sikerült megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy a vonat menetsebessége volt az oka a szerencsétlenségnek.

— A betegsegítő pénztárak megszűnése. A munkások betegség esetén való balesetbiztosításáról szóló törvény értelmében, amely nemrégiben lépett életbe, a betegsegítő pénztárak tudvalevőleg feloszlanak és beolvadnak az állami betegsegélyező pénztárba. Az aradi betegsegítő pénztárak már megkezdtek a leltár összeállítását, de még nem mutatták be a város iparügyi osztályának. *Green* Nándor tb. főkapitány ma arról értesítette a kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyező egyesületét, hogy a kereskedelmi miniszter utasítása értelmében e hó 12 ikéig okvetlenül mutassa be a leltárt. Felszólította továbbá az ipartestületi betegsegélyező pénztár vezetőségét is, hogy a leltárt e hó 9 ikéig készítse el és mutassa be.

— Eljegyzés. Nagyborosnyói *Bartha* Gábor szolgabíró Székelykeresztről ma tartotta eljegyzését *Petrovsky* Irénkével, özv. *Petrovsky* Károlyné kedves leányával.

— Az új gyakovári püspök. *Eszék*-ről táviratozzák: *Amon* Pál dr. újvidéki lelkészt gyakovári püspökké nevezték ki.

— Új főispán. A király szentgyörgyvölgyi *Szél* Józsefet, Fogarasmegye főjegyzőjét, Fogarasmegye főispánjává nevezte ki.

— Esik! Három napos rekkenő hőség után ma este hűvös szél seperte végig Arad utcáit. A kellemes, hűs szellőből hamarosan goromba orkán kerekedett s az esti korzót a szősoros értelmében elfujta a szél. Borzalmas porfelhők száguldottak végig a városon, amelyekből az *Andrássy* téri fiatal hársak alig fogtak fel valamit. Nyolc óra felé elpityeredett az ég is, s néhány öreg esőcsep végleg elkecsérette az esti sétákat kedvelő emberiséget. A nagy zajjal jött vihar azonban csakhamar elcsendesült s kilenc óra tájban már ismét csillagos volt az égbolt. Amint később kiderült, ez csak arra volt jó, hogy a közmondásos vihar előtti csend csorbát ne szenvedjen. Éjjel egy óra után ugyanis már távoli cikázások és tompa dörgések jelezték, hogy ami késik, az nem mulik; félkettőkor pedig villámlás és irtózatoss menydörgések közepette megindultak az egek csatornái.

— A város július hóban. Aradváros közigazgatási bizottsága *Varjassy* Lajos polgármester elnöke alatt ma délután tartotta rendszeres havi ülését, amelyen a szakreferensek bemutatják jelentésüket.

— A csatornázási adó. A csatornázási adó eddigelő felerészben a háztulajdonosra, felerészben pedig a lakókra vetették ki. Az adó behajtása sok munkát adott az adóügyi osztálynak, úgy, hogy *Vannay* Gyula adóügyi tanácsnok célszerűnek látta a csatornázásról szóló szabályrendeletet módosítani. A tanácsnok az e havi közgyűlés elé javaslatot terjeszt, hogy a csatornázási szabályrendelet akként módosíttassék, hogy a csatornázási adót egészben a háztulajdonosra vessék ki s ez a há bérrel hajtssa be a lakóktól. Amennyiben pedig igazolni tudja, hogy az egyes lakó nem tud fizetni, a lakóra eső részt írják le. Ha azonban a közgyűlés ezt az előterjesztést nem fogadná el, akkor az adóügyi tanácsnok azt javasolja, hogy szervezzenek az adóügyi osztályban még két adótiszt

állást, hogy a sok munkát könnyebben és hamarabb végezhessék.

— Zátoryra jutott osztrák gőzös. *Hamburg*-ból táviratozzák: Cuxhaven közelében a „*Nerea*“ osztrák gőzös zátoryra jutott és megfeneklett. A gőzös mentésére vontatóhajót küldöltek.

— Eveszett a piactéren egy arany fülbevaló, gyémánt kövel. A becsületes megtaláló kéri az azt Kell Manó cégnél átadni, hol illő jutalomban részesül. 1913

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, avábok. Sajellen hatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Új büztelep a városban.

Sarkad külvárosát a torony alatt meghúzódó hivatalos ész ugyancsak mostohán kezelte. Ez a higienikus és kulturális vimányoktól amugy is elzárt városrész valósággal mostoha gyermeke a hatóságnak. Valamilyen ügyes-bajos dolgához csak hozzányul a pápaszemes bölcsesség, azt mind balkézzelel, sután, kényszere-reddetten igazítja el.

Nyáron a porfelhők vastag kődébe fullad a szem és a tüdő, télen a bokáig érő csizmamaszraszáló sarat tapossa a Sarkad külvárosának utcáin poroszkáló halandó

Mindezekhez hozzájárul most az is, hogy az iparhatóság szintén gondjaiba vette Sarkadot. Az iparhatóság ugyanis *Ries J.* és *Társai* aradi cégnek engedelmet adott, hogy az *Akác* utca első szám alatt levő *Andrényi*-féle telken szappanfőző-telepet állítson fel. Megadta a hatóság ezt az engedelmet, noha az egész városrész polgárai nevében a közvetlen szomszédok, nevezetesen: *Gross* Miksa, *Kotsis* Lajos, *Pankov* Viktor, *Polgár* Antal, *Ruttkai* Kálmán, *Weisz* Vencelné, *Hosek* Antal, *Donavelt* Fülöp, *Farkas* János és *Blaha* Erasmus erősen tiltakoztak. A hatóság egyik szerve, a városi orvosi hivatal kimondotta ugyanis, hogy a telep gőzei, párál nem ártalmasak az egészségre. Hát lelke rajta a tisztí orvos urnak! Hát hiszen mink elhiszszük a tisztí orvos urnak, hogy a szappanfőző telep undorító. büze nem gyilkol az első szípantásra, de hogy sorvaszt az az émély, amelyet okoz, azt bizonyosan elhiszi a tisztí orvos ur is. Ha pedig nem hiszi, akkor azt kívánjuk, hogy szappanfőző katlan mellett költse el ebédjét és vacsoráját *étvágygylal* és jó egészségben. Nem hinnők, hogy ez a jó kívánság fogantatos volna!

Több sarkadi polgár.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 7.

Amerika ¼ olesobb. Tartott árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	11.48—11.49	11.53—11.54
Zab októberre	8.20—8.21	8.21—8.22
Rozs októberre	8.95—8.96	8.95—8.96
Tengeri 1908 májusra	6.67	6.66—6.67

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 650.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 7 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felült sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felült sulyban 134—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 126—137 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 137—138 fillérig. A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

Nagy választék
vegytani és fizikai ki-
sérletli üvegedényekben:

Lombikok,
Görek,
Woulff-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üvegcsövek.

Valódi
Auer és benold-gáz
égőhálókat.

Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és díszedények

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel
ARADON,
Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)
Városl. és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készletek után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 7. —

Központi szálloda. Röck Béla gépgyáros Buda-
pest. — Spiegl Ignác borkereskedő Keresztur —
Stemmez Herman borkereskedő Keresztur. — Sei-
ner Samu birtokos Berzova. — Jánossy György
birtokos és neje Déva. — Vavra Vilmos kereskedő
Budapest. — Fischer Lipót kereskedő Budapest. —
Orbán Géza kereskedő Budapest. — Feinkuchen
Ignác bérlő Berza. — Stern Ede kereskedő Buda-
pest. — Veisz és Inkei kereskedők Kolozsvar. —
Grosman D kereskedő Miskolc. — Klein Miksa
kereskedő Budapest. — Zaborsky Zoltán banktiszt-
viselő Budapest. — Deutsch Gyula kereskedő Buda-
pest. — Szidor István kereskedő és neje Budapest.
— Mandler Vilmos kereskedő Budapest. — Farkas
Sándor kereskedő Budapest. — Balassa Pál dr. ügy-
védjelölt Óbecse. — Stern Ignác kereskedő Buda-
pest. — Terzder Lajos kereskedő Budapest. —
Klein Lajos kereskedő Hatvan. — Vajna Farkas dr.
ügyvéd Hátszeg. — Rock Lászlóné Temesvár. —
Bálint Mihály utazó Budapest. — Hiller Mór utazó
Budapest. — Márkus Sándor kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Gaillac István és neje
Románia. — Gaillac György Románia. — Nagy Va-
lér tábornok Budapest. — Vesés Ferenc őrnagy
Budapest. — Rawariszt József főhadnagy Budapest.
— Clarus Sebestyenné és leánya Facset. — Káli
Sándorné kereskedő Lócse. — Hernád Lajos és
családja Lócse. — Brokes Márton és leánya Komá-
rom. — Kornesz Rezső birtokos Szombathely. —
Lendvai Imre és neje Szombathely. — Engländer
Józsefné és leányai Vaskó. — Hirn Vilmos keres-
kedő Abruóbánya. — Scholzer Arnold kereskedő
Bécs. — Popovics Ágoston Temesvár. — Kozár
Miklós gazdálkodó Szamosujvár. — Dóry Rezső
birtokos Debrecen. — Schneller Ferenc Csáktornya.
— Keszler Hugó kereskedő Mató. — Bán József
utazó Budapest. — Grim Lajos utazó Budapest. —
Rottman Albert utazó Budapest. — Fried Lajos
utazó Budapest. — Strasser Sándor utazó Buda-
pest. — Friedrich Oszkár utazó Budapest. —
Schwarz Sándor utazó Budapest. — Scheer Mór
utazó Budapest. — Reiner Gyula utazó Budapest.
— Sommer Jenő utazó Budapest. — Stein Henrik
utazó Budapest. — Preiszach B. utazó Bécs. —
Vachsman M. utazó Bécs. — Schmilovicz S. H.
utazó Bécs. — Szedlacek Gyula utazó Bécs. —
Stessel Géza utazó Bécs. — Elstein Lipót utazó
Berlin. — Goldner Alajos utazó Nagyvárad. — Lövi
Manó utazó Debrecen

Vass-szálloda. Weitzenblum H. utazó Bécs. —
Jäger Alfréd utazó Németbogsán. — Neuhaus S.
utazó Budapest. — Péchy Frigyes utazó Nagykan-
iza. — Basch S. utazó Baja. — Deutsch S. utazó
Temesvár. — Hegedüs János építész Battonya.
— Vogel Jakab utazó Budapest. — Schön Sándor
utazó Budapest. — Weisz Károly utazó Budapest.
— Berger Imre utazó Budapest. — Bauer Antal
gazdász K. Szentgyörgy. — Varga Imre gazdász
Csongrád. — Szép Lajos gazdász Szentés. — Hódi
Sándor gazdász Szentés. — Török Pál gazdász
Szentés.

Pannónia szálloda. Vadas Jenő m. kir. főerdő-
tanácsos Selmecbánya. — Garai József magánzó
és neje Debrecen. — Dersán Lizette postasternő
Ócsanád. — Caf Miklós lelkész Nagyvárad. —
Grosz Ignác utazó Temesvár. — Herducz Romulusz
és neje Holdmészes. — Dengl József gyógyszerész
Brassó. — Darvas János vendéglős Brád. — Varga
Károlyné igazgató Szemlak. — Koch Sándor utazó
Temesvár. — Szevényi Zsombor nyug. huszárszáza.

dos Érsekújvár. — Kaucz József táncitanító Prága.
— Koleschani Ferenc magánzó Budapest. — Prats-
cher József szállodás Brád. — Joneszku Demeter
jegyző Csucs.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:
Kaszab Géza.

NYILTTER.*

Steckenpferd- Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E.,
volt és marad a naponkint beérkező elismerő
levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan
pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán
tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80
filléért kapható a gyógytárakban, drogueriák-
ban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzle-
tekben. 1045

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen meg-
szüntetve nincsenek, mindazonáltal igen
tisztelt vevőinket értesítjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkőszén,

Porosz Salon-kőszén,
Porosz Légszesz Pirszen
és Porosz Dió-Pirszenben

Legjobb minőségekben
jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos,
jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüze-
lést. Számos előnyök s jelentősen
olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a
miniszteri és főkapitányi rendeletnek meg-
felelően **plombázott zsá-**
kokban eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

Világrekordot

elért a

Purgly-féle Turkesztán

Sárgadinnye,

mely édességre, zamatra, tömörségre s
levességre nézve páratlan.

Kapható vidéki nagyobb rendelésre is:

Záray Géza,

delikatesz-kereskedésében.
Telefon 432.

KÖZPONTI SZÁLLODA.

Csak augusztus 15-ikéig

játszik az

1856

APOLLÓ-csoport.

Igazgatók: Ormai és Roland.

Uj műsor!

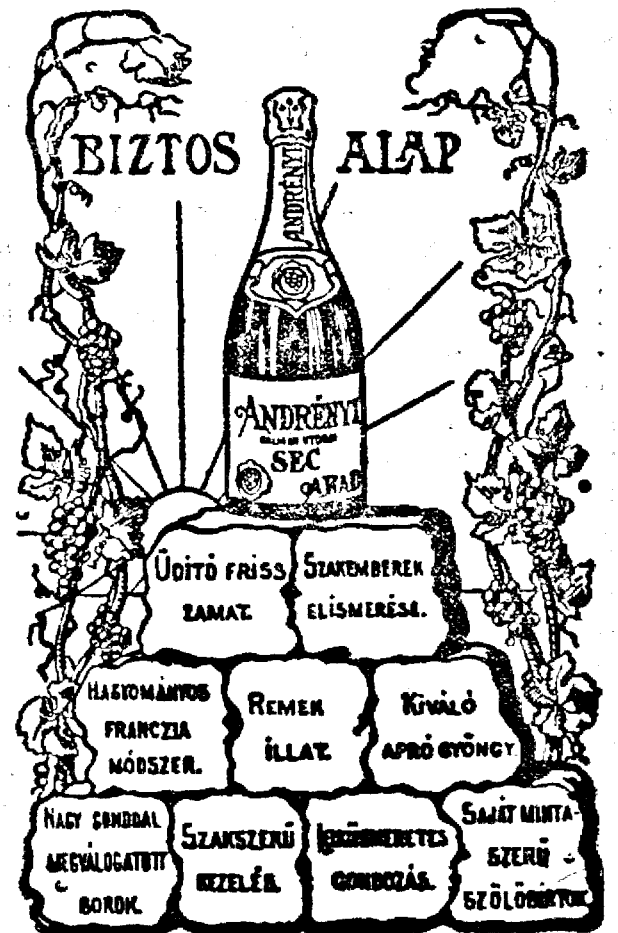
Uj műsor!

I. hely: 1 kor. 50 fill.

II. hely: 1 kor.

Kezdeté este 8 órakor.

Esős idő esetén a t-li-kertben lesz megtartva.

264

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Városi hirdetések.

2266 1907. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszternek 51883/IX-2-1907. sz. leirata alapján közhírré tesszük, hogy a gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember hó 15-én két éves méhészeti munkás tanfolyam nyitattik, amelyre folyó évi augusztus hó 15-ig nyújthatók be a pályázati kérvények.

A pályázni szándékozók az előirt feltételeket a városi levéltárban megtekinthetik.

Arad, 1907. évi augusztus hó 8-án.

A városi tanács.

22981-1907. szám.

Hirdetmény.

Az 1907. évre érvénnyel kivett III. osztályu kereseti adó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról készített kivétési lajstromokat az általános jövedelmi pótdóra való tekintettel az 1893. évi XLIV. t.-c. 16. §-a alapján 1907. augusztus 10. napjától 8 napi közzemlére kiteszünk a városi adóügyi osztály 1. számú helyiségében.

Netaláni felszólamlások a kitétel napját követő 15 nap alatt, azok részéről pedig, kik első ízben rovatnak meg ezen adóimmal, az adókönyvecskéjökbe történt bejegyzést követő 15 nap alatt adhatók be a városi tanácsnál.

Arad, 1907. évi augusztus hó 2.

A városi tanács.

18745-1907. kh. sz.

Hirdetmény.

Ifj. Magyar Ferenc aradi lakos Zrinyi-u. 6. sz. a telkén egy fémöntő és praecisiós munkát előállító laboratórium felállítására telepengedély iránt folyamodván az 1884. évi XVII. t.-c. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi augusztus hó 16-án d. u. 5 órájára kitűzetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervezés, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi augusztus hó 16-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek írásban ugyanitt, élőszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említettének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1907. évi július hó 30-án.

Green,
h. főkapitány.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyi-éget, ugyszintén a város legkiterjedtebb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Üzletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját terméshűtő borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. **Pohár 16 fillér korsó 24 fillér.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répassy Pál

1460

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy eszima** elkészítését elvállalom, azou reménnyel, hogy a legnagyobb lényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

596

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.“

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes lágyasú lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tabletták.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárban

458

Arad, Szabadság-tér.

17409-1907. szám.

Ajánlati versenytárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság pályázatot hirdet Zichfalva községben a róm. kath. lelkész lak helyreállítás munkálatainak végrehajtására.

Kikiáltási ár 13618 kor. 92 fillér, mely összegen kívül a bitközség a munkálatokhoz szükséges kézi és ígás napszámokat is ki fogja szolgáltatni

A zárt írásbeli versenytárgyalás Temesvárott a kincstári ispánság hivatalos helyiségében folyó évi augusztus hó 21. napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Ajánlattevő tartozik az ajánlati összeg 5%-ával terhelt, vagy a megfelelő letéti nyugtával felszerelt lepecsételt bélyegjegyes s a kellő felirással ellátott írásbeli zárt ajánlatot benyújtani; az ajánlatnak tartalmaznia kell ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy ő a helyi viszonyokat, az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel is világosan kiirandó.

Ajánlatok a temesvári m. kir. ispánságnál 1907. évi augusztus hó 20. napján délelőtt 10 óráig nyújthatók be, a hol a vázrajz, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Elkészt utóajánlatok vagy táviratok figyelembe nem vétetnek.

Aradon, 1907. évi augusztus hó 3 án.

1891

Magyar kir. Államjóságigazgatóság.

(U ányomás nem díjaztatik.)

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon **Deák Ferencz-utca 2. szám alatt** (Sebesyház) egy, a mai kor és modern izlés minden köve emenyenek megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégekől kikérült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék **gyászkalapokban.**

Aralkítások és minden e szakmába vágó munkákat jutányosan és pontosan végeztek.

V íekli megrendeléseket a legmesszebb menő körültekintéssel eszközölk. 719

Szíves pártfogást kér

ANITMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágynyalók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sűr és folyosó kerítések, épület rasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület száritására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöztetnek. 1151

Nagy választék sűrkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

RUBICS GYULA

fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Bocskai-tér varok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butorfényezés, vas- és fa-butorokban, régi butorok újra festését** bárminemű stílusban, **kávéházi berendezéseket** u. m.: **asztalok, székek, rácozatok, lámpériák, fogaok, cellárok és fürdő-kadakat.** 1488

Patent gyermek harisnyák

394 női- és férfi harisnyák, keztük elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott, olcsó árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. Vidéki megrendeléseket legpontosabban intézem el.

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arczisztátlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keszttel és dissoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

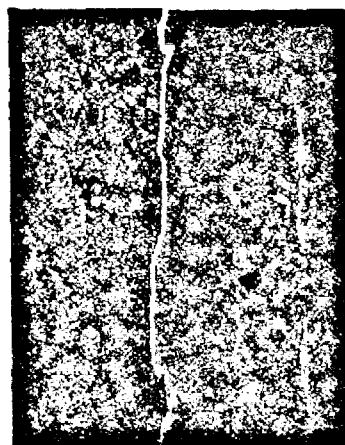
Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.
A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszereszek aradnál és Vojtek és Welaz droguerijában.

Sok millió előkelő
urbölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsrítalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőratkák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes anyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivitelben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek** és **fürdőkádak kifalazását**, nemkülönben **központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek ugy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályhám bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönben Maidingen rendszer szerint fekete vagy pirszen fűtésre mint töltőkályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

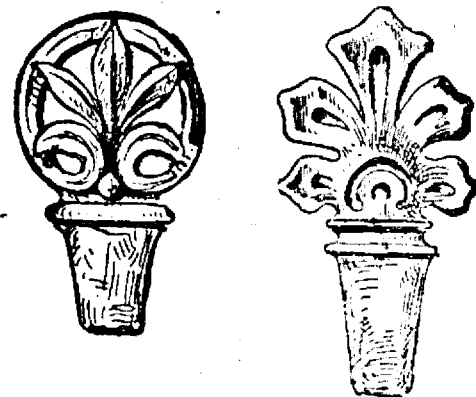
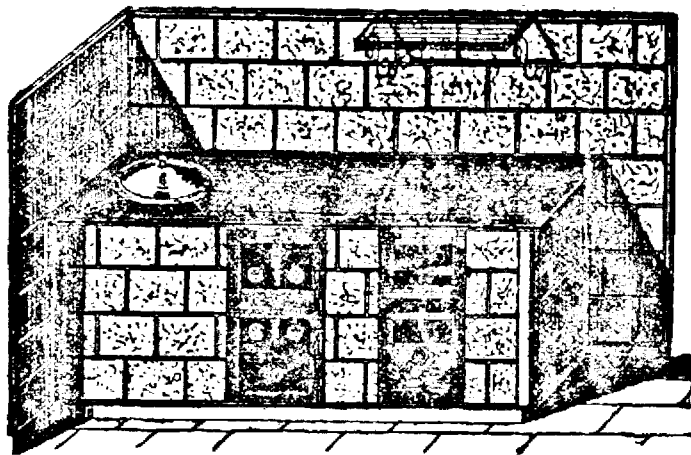
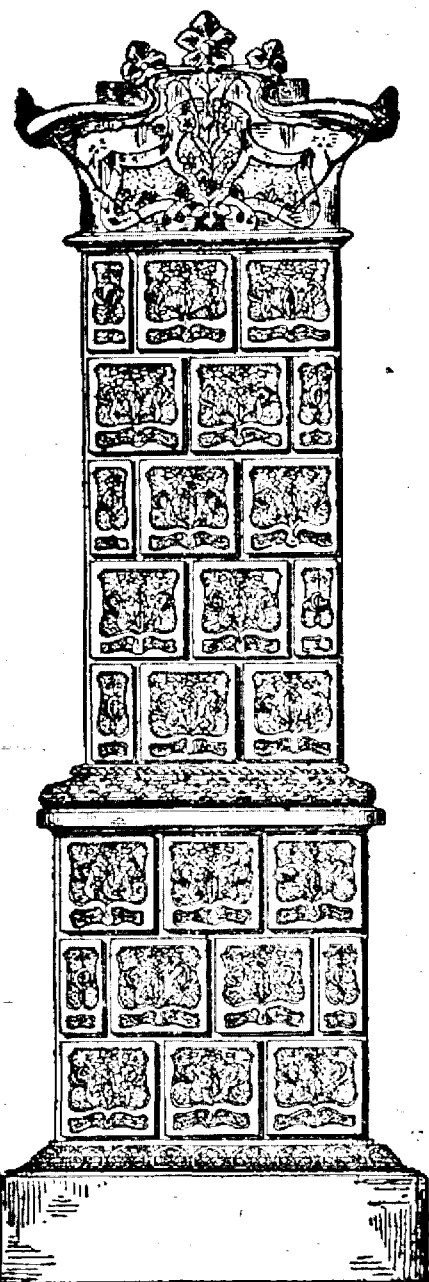
183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Répes mintakönyv kívánatra bárkinék bérmentve megküldetik.

Van szerencsém ugy a helyi, mint a környékbeli gabonakereskedő cégek és a dazdaközönség b. figyelmét a csépesi idény közeledtével

1925

zsákkölesön-intézetemre

felhívni.

Telefon 594.

A zsákok használati díját a legjutányosabb árbanszámitom. Raktáron tartok eladásra különböző minőségű és méretű zsákokat és ponyvákat.

Braun Miksa,

Boros Béni-tér 1. sz.

Miske község előljáróságától.

841—1907.

Árlejtési hirdetmény.

Miske község előljárói ezennel köz hirrre teszi, miszerint Aradmegye törvényhatósága 672—1907. számú határozattal jóváhagyta a község tulajdonát képező jegyzői lak javítását, illetve újjá építését 6366 kor. 48 fillér megállapított összegben; — ezen munkálatok biztosítására az árlejtés megtartására határidőül folyó évi augusztus hó 11-ik napjának d. e. 10 órája tűzetik ki.

A tervrajz, költségvetés és árlejtési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bárki által betekintethetők.

Aradmegye Miske, 1907. évi augusztus hó 5-én.

Kirilovics István,

jegyző.

Rác János,

1894

bíró.

7212—907. tkv. szám.

Hirdetmény.

Glogovác község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886 évi XXIX. t. c. az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. évi XVI. t. c. cikkek a tényleges bir-

tos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbbitésével kapcsolatosan fogantatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és 1891. XVI. t. c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. c. 22. § a) alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1908. február hó 28 ik napjáig bezárólag alulírt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési keresetet annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §§-ainak esetében, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1908. évi február hó 28 ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyvi

átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. § a) alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket alulírt telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1908. évi február hó 28. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bárminemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a személyek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtának, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi július hó 26-án.

Aknav,

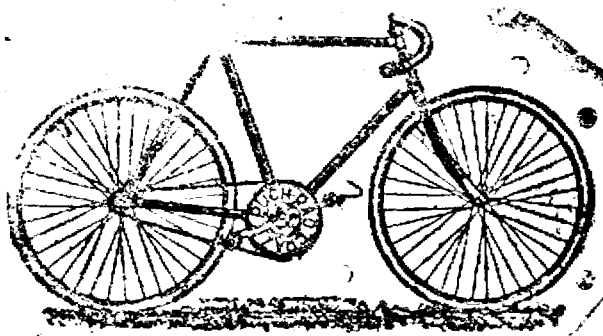
kir. tszéki bíró.

1908

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy avító műhely.

Árverési hirdetmény.

Az ujaradi uradalom jószágigazgatósága

az uradalmi

vásártéri jogot

illetőleg a tarifa szerint megállapított helypénzek beszedését Ujaradon 3 egymást követő évre vagyis 1907. évi szeptember 1-től 1910. évi augusztus 31-ig a legtöbbet ígérőnek kiadja haszonbérbe.

Az árverés folyó évi augusztus hó 11-én délelőtt 11 órakor fog az uradalmi sörfőzőházi irodában Ujaradon megtartatni, hol az árverési feltételek a hivatalos órák alatt betekintethetők. Ujarad, 1907. évi augusztus hó 1.

1868

Az uradalmi igazgatóság.

Utazó bundák és bálí belépők

— kölcsön adatnak —

1280

Sztruhár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szűcsárúk, madár- és állattömések.
Krimmer- és szövetsapkák nagybani
— készítése és eladása. —

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyeget, ablakfüggönyök s ezekhez hasonlókat elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis egyedüli intézetünkben található.

APRÓ HIRDETESEK.**5 szobás utcai lakás kiadó**

november 1-ére Batthyány-utca
23. sz. 1799

Teleki-utca 22. számú házban

egy négy szobás uri lakás minden
hozzátartozóval, vízvezeték beve-
zetve, folyó évi november hó 1-ére
kiadó. Értekezhetni lehet Ravasz
Imre fényképész, háztulajdonosnál,
Andrássy-tér 14—15. sz. (Herman-
palota.) 1889

Urak

kitűnő házi étkezésre találhatnak
uri háznál. Cím a kiadóban. 1902

Intelligens fiatal emberek

keresztény háznál jó házi kosztot
kaphatnak. Cím a kiadóhivatalban.

Keresek

a belváros közelében 2 utcai szoba,
konyha és hozzátartozó mellékhe-
lyiségekkel (lehetőleg fürdőszobá-
val) ellátott lakást, azonnali be-
költözésre. Ajánlatokat „csinos la-
kás” jellegével a kiadóhivatalba
kérek. 1906

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb árban **Ingusz I. és
Fia** könyvkereskedésében Arad. 361

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszerző tehetségű urak
és urak a kamazást kapnak egy
könnyen eladható házi cikkek el-
adására. Pánzszerzők óvadékkal
keresnek. Ajánlatok „K 6 100.”
jelű a kiadóhivatalba kérek. 46b

Kiadó lakások!

Uj házban az Erzsébet-köruton
(igazságügyi-palotával szemben) 6
utcai szobás uri lakás, 5 utcai szo-
bás uri lakás, 3 bolthelyiség és
hozzávaló southerain lakás **szep-
tem-ber 1-től kiadó.** 1909

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat,
jobb folyóiratokat és hangjegyeket
legmagasabb árakon. — **Kerpel
Izsa** könyv- és papírkereskedése
és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Boros Beni-téren

egy 4 szobás **erkélyes lakás**
november 1-re kiadó. Nemes Géza.
1854

Szeptember 1-ejére

keresek lehetőleg a belváros köze-
lében egy csinosan butorozott vi-
lágos szobát. Ajánlatokat szoba
jellegével a kiadóhivatalba kérek.

Egy jóforgalmu szatócsüzlet

más vállalat miatt eladó. Cím a
kiadóban. 1904

Szép szőlőkert

Gyórokon a községben, legszebb
kilátásos helyen, eladó. Motorvasut
megállóhely. Értekezhetni Vojtek
Alajosnál Aradon. 1615

Pianinó

jó karban 100 koronáért eladó.
Cím: Világos, postafiók 17. szám
1912

Eladó ház!

A Borona-utcában 8. szám alatt
egy ház 30 év óta fennálló jó for-
galmu szatócsüzlettel eladó. Bő-
vebbet ugyanott. 1860

200 koronát óhajtok

adni azon jótévőnek, ki biztos
álláshoz juttat. Cím „Kezelő” alatt
a kiadóhivatalban. 1907

**Eladó
egy****benzin malom**

25 HP motorral, két pár kő-
vel, felvonókkal, koptatóval,
szitával és olajmalom beren-
dezéssel, liszt eladással, külön
álló 3 szobás lakással, minden
cseréppel fedve. 1910

Bővebbet válaszbélyeg ellen

Aster Róbert,

Galsán, p. Világos.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb 1900

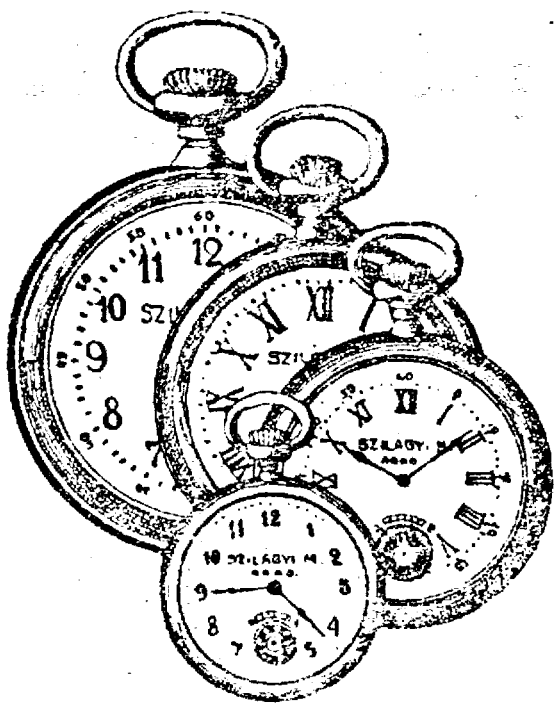
óra-javító**műhelye**

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték után!

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4 szám.

Szülők kolonás figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőket**, melyek meggátolják a láb-
fejődést, Gyermekknél, ugyiszintén felnőtteknél
negyszerű eredményeket értem el, amit számos
elismerés tanúsít. Készítik a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem lövöldözhető tartós szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel!

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállította 441

Hattyu-mosóda!

Van szerencsém a n. é. közönség szí-
ves tudomására hozni, hogy

mosódámban

az általam legujabban feltalált fénynyel
gyönyörűen fenyezett **lucokot, kézi-
ket és gallérokat tudok tisztítani**,
amelyek ennek használata által olyanokká
lesznek, mintha újak volnának.

Ajánlom tisztító intézetemet, amely-
ben minden fehéremű tisztítását, mosá-
sát és vasalását méréskelt árak mellett
elvégelem.

Vidéki megrendelések 48 óra alatt el-
készülnek és pontosan elküldetnek.

Tisztelettel

Stefán Józsefné

ARAD, 1480

Tökölly-tér, román templom-épület,
a kis posta mellett

Köszén

elsőrendűvulkán-farkasvölgyi ros-
tált pormentes 500 kg. vételnél
pontosan kimérve a vevő zsák-
jaiba

100 kgként 3:20 koronáért

kapható: 15

Pollak Sándor

mikalakai téglá- és cserépgyá-
rában, telefon 515.

Nagy téglá és cserép-raktár.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

**ház és földbirtokra a legmagasabb
értékig törlesztési részletekben való vissza-
fizetésre közvetít**

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

128

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladók, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes,
Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey-utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj Mikalakan a
mótoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500
kor.ért törlesztésre eladó.